

ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡರ ಕಥೆಗಳು

ಟಿ.ಪಿ. ಅಶೋಕ

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಾಟಕಕಾರ ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡರು ಇದುವರೆಗೆ ಬರೆದಿರುವುದು ಎರಡೇ ಕಥೆಗಳು. ಮೊದಲ ಕಥೆ 'ಅಳಿದ ಮೇಲೆ' ೧೯೯೮ರ 'ಕನ್ನಡಪ್ರಭ' ದೀಪಾವಳಿ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಈಚೆಗೆ ಅವರ ಗದ್ಯಬರಹಗಳ ಸಂಗ್ರಹ 'ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ' (೨೦೦೮) ಧಾರವಾಡದ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾದಿಂದ ಹೊರಬಂದಿದ್ದು ಈ ಕಥೆಯು ಆ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಕಥೆ 'ಮುಸಲಮಾನ ಬಂದ! ಮುಸಲಮಾನ ಬಂದ!' ೨೦೧೦ರ 'ದೇಶಕಾಲ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ'ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

... ..

'ಅಳಿದ ಮೇಲೆ' ಕಥೆಯು ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಇದೇ ಹೆಸರಿನ ಕಾದಂಬರಿಯು ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನೇ ಹೊಂದಿದೆ! ಆದರೆ ಅದು ಕಾಕತಾಳೀಯವಲ್ಲ. ಇಡೀ ಕಥೆಯು ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಯ ಸ್ಪೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಆ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಗಿರೀಶರು ತೋರಿದ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದನೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಯು ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಾಲ-ದೇಶ-ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಓದುಗರಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಚೋದನೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆಯಷ್ಟೆ. ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿ ಧ್ವಂಸಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಹಲವು ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳು ಹೊಸ ಸಂದರ್ಭವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಗಳನ್ನೇ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅದರಲ್ಲೂ ರಾಮನನ್ನು ನೆನೆಯುವ ಕವಿತೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸದ್ದುಗಳೇ ಮೂಡಿದವು. ಸ್ವತಃ ಕಾರ್ನಾಡರ 'ತಲೆದಂಡ' ನಾಟಕವೇ ಅದು ಪ್ರಕಟವಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ (೧೯೯೦) ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮುಂಗಾಣೈ ಎಂಬಂತೆ ಗೋಚರವಾಗಿತ್ತು. 'ತಲೆದಂಡ' ಪ್ರಕಟವಾದ ಎಂಟು ವರುಷಗಳ ನಂತರ ಅವರ ಕಥೆ 'ಅಳಿದ ಮೇಲೆ' ರಚಿತವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಮಸೀದಿ-ಮಂದಿರಗಳ ಘಟನೆ ಕಾರ್ನಾಡರನ್ನು ಬಾಧಿಸಿರುವ ಬಗೆ ನಮ್ಮ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಥೆಯ ಒಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ನಿಜ ಜೀವನದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕಥೆಯೊಳಗಿನ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ ಮೂಡಿಬರುವುದು. ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕತೆಯ ನಿರೂಪಕನ ಹೆಸರೂ ಗಿರೀಶ ಎಂದೇ! ಹಾಗೆಯೇ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಬಿ.ವಿ.ಕಾರಂತ, ಅನಂತ ನಾಗ್, ಅದ್ವಾನಿ, ಲಾಲೂಪ್ರಸಾದ ಯಾದವ್ ಮುಂತಾದವರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೇರೆಬೇರೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಪಾತ್ರಗಳು ಪ್ರಾಯಶಃ ಲೇಖಕರ ಕಲ್ಪನೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಗಳು ಇರಬಹುದು. ವಾಸ್ತವ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೀರಾ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದೂ ಅಗತ್ಯ ಸಾಧಾರಣೀಕರಣ ಸಾಧಿಸಿ 'ಕಥೆ'ಯಾಗಿರುವುದು ಈ ಬರಹದ ಹೆಚ್ಚಳವೆನ್ನಬಹುದು.

ಈ ಕಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಾದ ರಿಝುವಿ ಓರ್ವ ಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕ. ಅವನ ನಿರ್ಮಾಣದ ಡಿಟೆಕ್ಟಿವ್ ಧಾರಾವಾಹಿಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ಮಾಡಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನು ನಿರೂಪಕ ಗಿರೀಶನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮಾತಿನ ಮಧ್ಯೆ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಯೊಂದರ ಉದೂರ್ ಅನುವಾದವೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ 'ಅಳಿದ ಮೇಲೆ' ಎಂದು ಗಿರೀಶನು ಗುರುತು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ತಾನು ಟೆಲಿಫಿಲ್ಮ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಗಿರೀಶನು ಕಾರಂತರ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ ಅನಂತನಾಗ್ ಯಶವಂತ ರಾಯರ ಪಾತ್ರಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ರಿಝುವಿ ತನ್ನ ಆಸೆಯನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಡಿಟೆಕ್ಟಿವ್ ಧಾರಾವಾಹಿ ಒಂದು ನೆಪವೆಂದೂ, ತಾನು ನಿಜವಾಗಿ ಬಂದದ್ದು ಆ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆಂದೂ ಅವನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ, 'ಆತನ ಭಕ್ತಿಯು, ಆತಂಕದ ಕಾವು ಕಾರಂತರಿಗೆ ತಟ್ಟಿ' ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ರಿಝುವಿಯು 'ಅಳಿದ ಮೇಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಅದರ ಕೆಲವು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನೂ, ತಾನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಫಿಲ್ಮಿನ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನೂ ರಿಝುವಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ: 'ಎಂಥಾ ಅದ್ಭುತ ಸನ್ನಿವೇಶ! ಕಾರಂತರು ಆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬರೋದು. ತನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಯಶವಂತರಾಯರ ಸಾಕುತಾಯಿಯನ್ನು ಕಾಣೋದು. ಆ ಹಣ್ಣು ಮುದುಕಿಯ ಆಸೆ ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಗುಡಿಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡೋದು! ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ವೈರಿಗಳ ಹಾಗಿದ್ದ ಆ ಇಬ್ಬರು ಹಣ್ಣುಮುದುಕಿಯರು ಒಂದಾಗೋದು - ಛಿ! ಛಿ! ಲಾಜವಾಬ್!' ರಿಝುವಿ 'ಅಳಿದ ಮೇಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಅವನು ಆ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ, ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಸ್ವರೂಪವೂ ದಾಖಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಪ್ರಕಾರ ಚಿತ್ರಪಟದ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಕೇತವೆಂದರೆ 'ಗುಡಿಯ ಪುನರುದ್ಧಾರ! ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ಪಿರೀಟ್ವಿಯಲ್ ಜಾಗೃತಿಗೆ ಸಿಂಬಲ್.' ತನ್ನ

ಉದ್ದೇಶಿತ ಚಿತ್ರದ ಕ್ಲೈಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ರಿಝುವಿ ಹೀಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ: ‘ಮುರುಕಲು ಗುಡಿಯ ಪುನರುದ್ಧಾರ ನಡೆದಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಮುದುಕಿಯರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು — ಅಂದರೆ ಕಾರಂತರು — ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟವರು ನಿಂತು ಹೊರಳಿ ನೋಡತೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಿತ್ರ ಯಶವಂತರಾವ್ ನಾಸ್ತಿಕ. ನೀವೂ ನಾಸ್ತಿಕರು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದ ಕೃತಾರ್ಥತೆ ಇರೋದು ಆ ಮಂದಿರದ ಪುನರ್ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ! ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು. ತೀರಿ ಹೋದ ಮಿತ್ರನ ಬಯಕೆ ಈಡೇರಿಸಿ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದೆ ಎಂಬ ತೃಪ್ತಿ!’

ರಿಝುವಿಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮವನ್ನು ಪಂಕ್ಜರ್ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳು ಅವನ ಸಹಾಯಕರಿಂದಲೇ ಲಘುಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಹಿಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕಲಾಭ-ನಷ್ಟಗಳ ಮಾತುಗಳೂ, ರಿಝುವಿ ಕುಟುಂಬದ ಲೌಕಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಆತಂಕಗಳೂ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿವೆ. ಈ ಚಿತ್ರ ಮುಗಿದರೆ ಮಗಳ ಮದುವೆಗೆ ಖರ್ಚು ಹುಟ್ಟಬಹುದು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ರಿಝುವಿಯ ಪತ್ನಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ರಿಝುವಿಯ ಆಸೆ ಪೂರೈಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಂತರನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಲು ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ.

ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ‘ಅಳಿದ ಮೇಲೆ’ ಕತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ರಿಝುವಿಯ ಮರಣದ ನಂತರ ಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಗ್ಗಂಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಹನ್ನೊಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ರಿಝುವಿಯು ಕೆ.ಪಿ.ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಜೊತೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಫೈಲು ನೋಡಿದ ಗಿರೀಶನಿಗೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಹಣದಲ್ಲಿ ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವನ ಅನುಭವ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರಿಝುವಿಯು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಮುಂಗಡ ಪಡೆದು ಅನೇಕರಿಗೆ ತಾನೂ ಅಡ್ಡಾನ್ಸ್ ನೀಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಡಲು ರಿಝುವಿಯ ಕುಟುಂಬದವರು ಗಿರೀಶನ ನೆರವು ಕೋರುತ್ತಾರೆ. ರಿಝುವಿಯ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಪಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತೋ ಅದೇ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರದ ಹೊರಗೆ ಗಿರೀಶನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನೈತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಿಗಡಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರ್ಶದ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿದ್ದ ರಿಝುವಿ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಯಶವಂತರಾಯರ ಜೀವನದ ಕಥೆಯನ್ನು ತಾನು ಚಿತ್ರ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದನೋ ಅಂಥ ಯಶವಂತ ರಾವ್‌ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಾನೇ ತನ್ನ ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಹಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ, ಕಾರಂತರ ‘ಅಳಿದ ಮೇಲೆ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಪುನರ್

ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಂತರು-ಯಶವಂತರ ಪಾತ್ರಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗಿರೀಶ-ರಿಝುವಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತವೆ.

ಈ ಕಥೆಯು ತೊಂಬತ್ತರ ದಶಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡಿದೆ. ಆ ಕಾಲದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವೆಂಬಂತೆ ಕಥೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತ ಹೋಗಿವೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಆರರಂದು ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿಯನ್ನು ಕೆಡವಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ಪರಿಚಿತರು, ಬಂಧುಮಿತ್ರರು ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡತೊಡಗಿದಾಗ ಗಿರೀಶನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ: ‘ತನ್ನ ಹಿಂಸೆಗೇ ನಿಗುರಿ ವೀರ್ಯಸ್ವಲನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು ನನ್ನ ಪರಿಸರ.’ ಅದಾದ ಒಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಯಾಕೂಬನು ಗಿರೀಶನನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಸಿಹಿ ಕೊಟ್ಟು, ಕೊನೆಗೂ ಕೆ.ಪಿ.ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ಸ್ ಚಿತ್ರದ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟನ್ನು ಹದಿನೇಳು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಚಿತ್ರ ಮುಗಿದರೆ ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಲಗ್ನವಾದಂತೆಯೇ ಎಂದೂ, ಗಿರೀಶನೇ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಗಿರೀಶ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೂಬನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: ‘ನೋಡು, ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಈ ಕತೆಗೆ ಮಾರುಹೋದದ್ದು ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ. ಚಿತ್ರಪಟದ ಕೊನೆಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ತಾಳಿ ಬರುವ ಮಂದಿರಕ್ಕಾಗಿ. ಅದು ಅವನಿಗೆ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ... “ಮಂದಿರಕಟ್ಟೋದು”, “ಮಂದಿರದ ಪುನರುತ್ಥಾನ” ಎಂಬ ನುಡಿ ಕಟ್ಟಿನ ಅರ್ಥನೇ ಬದಲಾಗಿದೆ. ವಿಷಪೂರಿತ ವಾಗಿದೆ.’ ಯಾಕೂಬನಿಗೆ ಫಿಲ್ಮ್ ಮುಗಿದರೆ ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಮದುವೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಕುಟುಂಬದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ತುಸು ಸಡಿಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಆಶೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಆಶೋತ್ತರ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ತನ್ನ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ. ಗಿರೀಶನ ತಳಮಳ: ‘ಇವನಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಲಿ? ನಾಳೆ ಈ ಚಿತ್ರ ಟೆಲಿವಿಜನ್ ಮೇಲೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ರಿಝುವಿಯ ಮಗಳ ಮದುವೆಯ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಯಾರು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣಿಸೋದು ನಾನು ಒಂದು ಅಮೋಘ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಒಂದು ಲಕ್ಷಾಸ್ವದ ಘಟನೆಯ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅನ್ನೋದಷ್ಟೇ.’

ಒಂದು ಕೃತಿಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಅನುಭವವು ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹಿಂದೆ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಗಿರೀಶ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: ‘ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿಯ ವಿನಾಶದಂಥ ಘಟನೆ ಎಂದೂ ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಪಿಡುಗಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿ ಅಂಶವನ್ನು ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂವತ್ತೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರೆದ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೂಡ...’

ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿ ಘಟನೆಯು ನಿರೂಪಕ ಗಿರೀಶನ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ. ಈ ಘಟನೆಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಅದು ಜನರನ್ನು ಕೋಮುವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸ್ಟರು ಎಂದು ಒಡೆಯುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಈ ದ್ವಿದಳ ವರ್ಗೀಕರಣದ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರವಂತರೂ ಬಲಿಯಾದರು. ಈ ಎರಡು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತು ಅವುಗಳ ನಡುವಣ ವಿಶಾಲ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಮರೆಯಲಾಯಿತು. 'ಒಂದೋ ನೀನು ಕೋಮುವಾದಿಯಾಗಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೇ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸ್ಟನಾಗಬೇಕು' ಎಂಬ ಒತ್ತಾಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇರಾಕ್ ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಂದ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಬುಷ್ ಅವರ ಘೋಷಣೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. 'ಒಂದೋ ನೀವು ನನ್ನ ಪರ ಇರಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೇ ಸದ್ದಾಂ ಹುಸೇನ್ ಪರ ಇರಬೇಕು' ಎಂದು ವಿಶ್ವದ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಸವಾಲೆಸೆದ ಬುಷ್ ಕೂಡಾ ಈ ದ್ವಿದಳ ವರ್ಗೀಕರಣದ ರೆಟರಿಕ್ಯನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಈ ಎರಡು - ಮತ್ತು ಎರಡೇ - ಆಯ್ಕೆಗಳ ನಡುವೆ ಅವರು ಬೇರೆ ಆಯ್ಕೆಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದರು. ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿಯ ಧ್ವಂಸ ಮತ್ತು ಅಂಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮಮಂದಿರದ ನಿರ್ಮಾಣ - ಎರಡೂ ಒಂದೇ, ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದ ಕೋಮುವಾದಿಗಳೂ ಇದೇ ರೆಟರಿಕ್ಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು. ಕೋಮುವಾದಿಗಳು ತೋಡಿದ ಈ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸ್ಟರೂ ಬಿದ್ದದ್ದು ಆಧುನಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಪರ್ಯಾಸ.

'ಅಳಿದ ಮೇಲೆ' ಕತೆಯನ್ನೇ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ನಿರೂಪಕ ಗಿರೀಶನು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾಹೀನ ನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೂ ಮೀರಿ ಮನುಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಮೆರೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತನಗೆ ತಾನು ನಿರಾಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಅವನೂ ಈ ದ್ವಿದಳವರ್ಗೀಕರಣದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ರಾಮಮಂದಿರದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೂ, ಇತರ ಮಂದಿರಗಳ-ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ-ರಿಪೇರಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ಕಾಣದ ಕುರುಡುತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ನಾಸ್ತಿಕರು ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದೆಯೂ ಅಚ್ಚಿಯ ಆಸೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅವರನ್ನು ಶತಶತಕ ಕಡೆಗಾಗಲೀ, ಕ್ರಿಯಾಹೀನತೆಯ ಕಡೆಗಾಗಲೀ ದೂಡಿಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಇದ್ದ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೂ, ಕಾರ್ನಾಡರ

ಕತೆಯ ನಿರೂಪಕನು ಇರುವ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಕಡೆಗಣಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಸಂದರ್ಭವು ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿಯ ಧ್ವಂಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತೋ ಅದೇ ಸಂದರ್ಭವು ನಿರೂಪಕ ಗಿರೀಶನ ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ನಾಶಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂಬುದು ಕತೆ ಹೊಳೆಯಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಂಗ್ಯ. ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಪಾವಿತ್ರದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದ ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿಯನ್ನು ಕೋಮುವಾದಿಗಳು ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಮುದಾಯದ ಪಾವಿತ್ರದ ಸಂಕೇತಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ ಇಬ್ಬರು ನಾಸ್ತಿಕರ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಸಿನೆಮಾ ಮಾಡಲು ನಿರೂಪಕ ಗಿರೀಶನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬರು ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 'ಕೆಡವಲು' ತಯಾರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 'ಕಟ್ಟಲು' ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಆ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ಏಕಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ ಅವುಗಳ ನಡುವಣ ಬಹುಮುಖಿ, ಮೌಲಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ.) ಈ ಎರಡೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳ 'ಅಳಿತೆ'ಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದಾದರೂ 'ಸತ್ಯ'ದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವುದು ಆತಂಕದ ವಿಷಯ.

ಕಾರಂತರ 'ಅಳಿದ ಮೇಲೆ' ರಿಝುವಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವುದೇ ಅಲ್ಲಿನ ಇಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮೀರಿ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಕಾರ್ನಾಡರ 'ಅಳಿದ ಮೇಲೆ'ಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವೇ ಗೆಲ್ಲುವಂತಿದೆ. ನಿರೂಪಕ ಗಿರೀಶನು ರಿಝುವಿಯ ಆಸೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ಅವನ ಕುಟುಂಬದ ಅಗತ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ ಪೂರೈಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಈ ಕಥೆಯ ನಿರೂಪಕನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾದಂಬರಿಯೊಂದನ್ನು ತನ್ನ ಕಾಲದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ಕೃತಿಯೊಂದರ ಸೃಜನಶೀಲ ಅನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯಶ್ಯ-ವೈದೃಶ್ಯವಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಕಾರ್ನಾಡರ ರಚನೆಯ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

... ..

ಕಾರ್ನಾಡರ ಎರಡನೆಯ ಕಥೆ 'ಮುಸಲಮಾನ ಬಂದ! ಮುಸಲಮಾನ ಬಂದ!' ಕೂಡ ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿ ಧ್ವಂಸದ ಮುನ್ನ ದಿನಗಳ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಕಥೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿ ಧ್ವಂಸದ ನೇರ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಆ ಘಟನೆ ಸಂಭವಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದಾದ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಥೆ ಲಘುಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ 'ಬಹಳಷ್ಟು ಕೆಳಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಸಾರಸ್ವತ ಕುಟುಂಬಗಳು

ವಾಸವಾಗಿರುವಂಥ ಹೊಸೂರಕರ ಚಾಳಿನಲ್ಲಿ' ನಡೆದ ಒಂದು ಪ್ರಹಸನದಂಥ ಘಟನೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ನಾಡರು ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿಯ ಧ್ವಂಸದಂಥ ಒಂದು ವಿದ್ವಂಸಕಾರಿ ಕೃತ್ಯದ ಹಿಂದಿರಬಹುದಾದ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಸ್ವರೂಪವೇನು ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಬಯಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಂದು ಕಾರ್ನಾಡರ ಕಥೆಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ಹಾಸ್ಯಮಯ ಘಟನೆಯ ನಿರೂಪಣೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಹಿತೇಂದ್ರ ಎಂಬ ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸುತ್ತ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೆಣೆಯಲಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ಚಾಳಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ಸ್ವರೂಪನ್ನೂ ಕಾರ್ನಾಡರ ಕೃತಿ ಆಪ್ತವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ.

ಹಿತೇಂದ್ರನ ಬಾಲ್ಯದ ಸ್ತುತಿಗಳನ್ನೂ ಸದ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಲೇಖಕರು ಕೇವಲ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರವನ್ನಲ್ಲ ಒಂದು ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿತೇಂದ್ರನ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೆಟ್ಟಿಕ್ಕುಲೇಷ್ಣೆಗೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅವನ ತಾಯಿ ತೀರಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವನ 'ಅಪ್ಪ ತನಗಿಂತ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಚಿಕ್ಕವಳಾದ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಕೆಯ ಕಾಟಕ್ಕೋ ಎನ್ನೋ ಸಿದ್ಧಾಪುರದಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಹಿಟ್ಟಿನ ಗಿರಣಿ ಮಾರಿ' ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿ ಬೇಕರಿಯೊಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನನ್ನು ಕೇಳದೆ ಅಪ್ಪ ಗಿರಣಿ ಮಾರಿದ ಎಂದು ಹಿತೇಂದ್ರನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು. ಅಪ್ಪನೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆಯಿಲ್ಲ; ಮಾಡಲು ನೌಕರಿಯಿಲ್ಲ. 'ಸಿನೇಮಾ ನಾಯಕನಂತೆ ಧೀರೋದಾತ್ತನಾಗಿ ಮೆರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಅವನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅವನ ದುಂಡು ಹೆಗಲು, ಸಡಿಲ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ದಪ್ಪ ತೊಡೆಗಳು ನೀರೆರಚಿದ್ದವು. ಆರು ಅಡಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಇಂದು ಐದು ಅಡಿ ಐದಂಗುಲಗಳಿಗೇ ಕುಂಠಿತವಾದಾಗ, ಡಾಕ್ಟರರೊಬ್ಬರನ್ನು ಭಿಟ್ಟಿಯಾಗಿ, "ಹಾರ್ಮೋನ್ಸ್" ತಗೊಂಡರೆ ಇನ್ನೂ ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯಬಹುದೇನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿ ಬಯ್ಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು, ಎಲ್ಲರ ಕೌತುಕಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಲವಲವಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಅವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲೊಂದೂ ಕುಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹಿತೇಂದ್ರನ 'ಉದ್ದೇಶ ರಹಿತ' ಬದುಕಿಗೆ ಒಂದು 'ಉದ್ದೇಶ' ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು ಒಂದು ದಿನ ಅವನ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬ ಅವನನ್ನು 'ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ' ಕರೆದೊಯ್ದ ನಂತರ: 'ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಕಳೆದದ್ದೇ ಹಿತೇಂದ್ರನ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಆಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು. ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆ ದ್ವಜವಂದನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ, ಲಾಠಿ-ಭರ್ಷಿ-ಕತ್ತಿಗಳ ವರಸೆ, ಮೊಹಂಜದಾರೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಪುರಾತನವಾಗಿರುವ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಈಗ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ದುರವಸ್ಥೆಯ ಚರ್ಚೆ, ತನ್ನ ಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಆತ್ಮಬಲಿದಾನ

— ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಅವನಿಗೆ ಚಾಳು-ಪೇಟೆ-ಕಾಫಿಯಂಗಡಿಗಳ ಸಂಕುಚಿತ ವಿಶ್ವ ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು.' ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾಯಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಭೀತಿ, 'ಲಂಡ'ರ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ತಾಕೀತುಗಳು ಇವೆಲ್ಲ ಈಗ ಬೇರೆ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಗತೊಡಗಿತು.

ಹಿತೇಂದ್ರನ ತಾಯಿಯು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಸಹನೆಯ ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಚಾತಿಗಳ ನಡುವೆ ಇರಬಹುದಾದ ಅತ್ಯಪ್ಪಿ-ಅನುಮಾನ-ತಿರಸ್ಕಾರಗಳಿದ್ದವೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವರೂಪವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕಾರ್ನಾಡರ ಕಥೆಯಲ್ಲೇ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಡಿ ಹಂಗಸು ಅಂಬುಜಕ್ಕನಿಗೆ 'ಕೊಂಕಣಿಗರು ಬಾಯಿ ತೆಗೆದರೆ ಮೀನಿನವಾಸನೆ ಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ ಎಂದು ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು'. ಹಾಗಾಗಿ ಹಿತೇಂದ್ರ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವಳು ಮೂಗನ್ನು ಸೆರಗಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹಿಂದೂಗಳೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಚಾಳಿನಲ್ಲಿ, 'ಪುರುಷನ ಶುಚಿತ್ವ'ಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಶಮುಂಡನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ, 'ಇನ್ಯಾವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಇರದಂಥ 'ಆತ್ಮ ಬಲಿದಾನ' ಮೆರೆಯುವ ಅಂಬುಜಕ್ಕನ ಸದ್ಯದ ಜೀವನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಒಳಗೇ ಇರುವ ಇಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಥೆ ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದಾಖಲು ಮಾಡುತ್ತದೆ: 'ಸಕೇಶಿ ವಿಧವೆಯರ ನಡುವೆ ಜೀವನ. ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜೀವ ಹಿಂಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದರೆ ಮುಟ್ಟಾದರೂ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡದೆ ಭಿಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಓಡಾಡುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ನಿರಂತರ ನಡೆದಿರುವ ಮುಟ್ಟುಚಿಟ್ಟು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕೊಂಕಣಿ ಕಲಕಲ. ಅಂತೂ ಅಂಬುಜಕ್ಕ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.' ಇನ್ನು, ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ವಿಧವೆಯ ಮುಂಡನ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ವಿಕೃತಿ ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕರು — ಅವರಲ್ಲಿ ಹಿತೇಂದ್ರನ ಅಪ್ಪನೂ ಒಬ್ಬ — ಆ ಚಾಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಅದೊಂದು ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶವೆಂದು ಶಿಬಿರದ ಮುಖಂಡರು ಹಿತೇಂದ್ರನ ಸಂದಿಗ್ಧಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೆಂಬಂತೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಚಾಳಿನಲ್ಲಿ ಯಶವಂತ ಎಂಬ ಮಾರ್ಕ್ಸಿಸ್ಟನೂ ಇದ್ದ. ಹೀಗೆ ಆ ಚಾಳಿನ ಪುಟ್ಟ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಇರುವ ವೈವಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ಕಥೆ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮತಮ್ಮದೇ ಸುಖ-ದುಃಖ, ತೊಂದರೆ, ತಾಪತ್ರಯ, ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಸಂತೋಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಸಮೂಹವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ರಾಜಕೀಯ ಅಭಿಪ್ರೇಗಳಾಗಲೀ, ಅಚಿಂಟಾಗಳಾಗಲೀ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ದೈನಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಸಾಮಾನ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಶಿಬಿರದ ಮುಖಂಡರು ಹಿತೇಂದ್ರನನ್ನು ಬದಿಗೆ ಕರೆದು, 'ನಾಡಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೋಮು ಗಲಭೆ ಭುಗಿಲೆದ್ದದ್ದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಈವರೆಗೆ ನೀವಿರುವ ಚಾಳಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಏನೂ ಗಲಭೆ ಆಗಿಲ್ಲ ನಿಜ. ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಮುಸಲರು ನಿಮ್ಮ ಚಾಳಿನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ಗಾಳಿಸುದ್ದಿಯಲ್ಲ. ಖಚಿತ ವರದಿ! ನಿನ್ನ ಚಾಳಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಎಚ್ಚರಿಸಿ, ಅವರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಹೊಣೆ ನಿನ್ನದು' ಎಂದು ಮಹತ್ವದ ಜವಾಬುದಾರಿಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಿಸಿದಾಗ ಅಂದು ತನ್ನ ಬದುಕಿಗೊಂದು ಅರ್ಥ ಬಂದಿತೆಂಬ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿತೇಂದ್ರನು ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ 'ಸ್ಪೋಟಕ'ವಾದ 'ಸುದ್ದಿ'ಗೆ, ಹಿತೇಂದ್ರನ 'ಎಚ್ಚರಿಕೆ'ಗೆ ಚಾಳಿನ ಜನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲೇ ಈ ರಾಜಕಾರಣದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಾರ್ನಾಡರ ಕಥೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಧ್ವನಿಸುವಂತಿದೆ: 'ಚಾಳುವಾಸಿ ಸಾರಸ್ವತರಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಥೆಯಿದ್ದವರು ಕಡಿಮೆ. ತನಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ದೊರಕಿತು ಎಂದು ಹಿತೇಂದ್ರ ಎಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ತನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಅವನಿಗಿತ್ತು. ಅವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದವ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾದರೂ ನೆರವಾಗುತ್ತಾನೆ. ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಬಿಲ್ಲು, ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜುಗಳ ಫೀಸು ತುಂಬುವುದು, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಯ ನವೀಕರಣ, ಪಾಸ್‌ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಂಟ್ರಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಇಂಥ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಸ್ವಖುಷಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮುಂಚೆ, ಮದುವೆ, ಸಾವು ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೇ ಇರಲಿ ಸಹಜಾಗಿಯಾಗಲು ಸಿದ್ಧ. ಹೀಗಾಗಿ ಮನೆೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಆಲಿಸಿ, ತಲೆದೂಗಿದರು.

ಚಾಳಿನ 'ರಕ್ಷಣೆ'ಯ 'ಗಂಭೀರ' ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದು 'ಪ್ರಹಸನ'ವೆಂಬಂತೆ ಕೊನೆಗೊಡದ್ದು ಮಾತ್ರ ಹಿತೇಂದ್ರನ ಬದುಕಿನ ದೊಡ್ಡ 'ದುರಂತ' ಮತ್ತು ವ್ಯಂಗ್ಯ. ಲಾಠಿ ಹಿಡಿದು ತೊಕಡಿಸುತ್ತ ರಾತ್ರಿ ದಾಳಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಮುಸಲ್ಮಾನನಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತ ಹಿತೇಂದ್ರನ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವುದು ಉಗ್ರ ಮುಸಲಮಾನನ ಬೋಳುತಲೆಯಲ್ಲ; ಕತ್ತಲಲ್ಲೇ ಪಾಯಖಾನೆಗೆ ಹೊರಟು ಹಿತೇಂದ್ರನ ಲಾಠಿಗೆ ಮುಗ್ಗಿಸಿದ್ದ ಅಂಬುಜಕ್ಕನ ಬೋಳುತಲೆ. ಆ ಕತ್ತಲೆ, ತೊಕಡಿಕೆ, ಕಲ್ಪಿತ ದಾಳಿಯ ಆತಂಕ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಉದ್ವೇಗ ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಹಿತೇಂದ್ರನಿಗೆ ತನ್ನ ಅಂಗೈಗೆ ತಾಕಿದ ಬೋಳುತಲೆ ಓರ್ವ ಮುಸಲಮಾನ ಉಗ್ರನದೇ ಎನಿಸಿದ್ದರೆ ಅದು ಆ ಕ್ಷಣದ ಭ್ರಮೆ ಅಥವಾ ಸತ್ಯ! ಇದರಿಂದ ಹಿತೇಂದ್ರನಿಗೆ ಅವತ್ತು ಅವಮಾನವಾದರೂ, ಅವನು ಚಾಳುವಾಸಿಗಳ ನೆಪಾಟಲಿಗೆ ಗುರಿಯಾದರೂ ಮುಂದೆ ಅವನು ಇದೇ 'ಭ್ರಮೆ'ಯನ್ನು

ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ 'ಸತ್ಯ'ವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ನಾಡರು ಹಿತೇಂದ್ರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ರಾಜಕಾರಣದ ಅಪಾಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. 'ಮುಸಲ್ಮಾನ ಬಂದನಂತೆ ಮುಸಲ್ಮಾನ. ಒಂದು ಹೊರಕಡೆಗೆ ಹೋಗೋಣ ಅಂದರೆ ಬಿಡವಲ್ಲರು ರಂಡ್ಯಾಗಂಡರು. ಮುಸಲ್ಮಾನ ಯಾಕೆ ಬರತಾನಿಲ್ಲೆ - ಸಗಣೇ ತಿನ್ನಾಕೆ. ಭೋಸಡೀ ಮಕ್ಕಳನ್ನ ತಂದು' ಎಂದು ಅಂಬುಜಕ್ಕನಿಂದ ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡ ಹಿತೇಂದ್ರನ ಅವಸ್ಥೆ ಇದು: 'ಅವನಿಂದ ಇಂದು ಚಾಳಿನ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ರಕ್ಷಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅವಹೇಳನೆ.' ಅಂದರೆ ಮುಸಲಮಾನ ಉಗ್ರರಿಂದ ದಾಳಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೆಮ್ಮದಿಗೆ ಬದಲು ಹಿತೇಂದ್ರನನ್ನು ಬಾಧಿಸುವುದು ಅಂಥದೊಂದು ದಾಳಿಯಿಂದ ತಾನು ಚಾಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದುಃಖ!

ಮುಂದೆ ಹಿತೇಂದ್ರನು ತಾನು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ್ದು ತುರುಕನೊಬ್ಬನ ತಲೆ; ತಾನು ಅವನ ಗಡ್ಡವನ್ನು ಕೂಡ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ಸವರಿದ್ದೆ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನೇ ನಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಗುದುಮುರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಬದಲು ಚಾಳಿನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಕೊಗುತ್ತ ಓಡಾಡಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ತಾನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹೊರಡುತ್ತಾನೆ: 'ಆ ಅನವಧಾನದ ಅವಕಾಶ ಸಾಧಿಸಿ ಮುಸಲಮಾನ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅನಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಪಾಯಖಾನೆಗೆ ಹೊರಟ ಅಂಬುಜಕ್ಕನನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಚಾಗದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ದಬ್ಬಿಕೊಡಿಸಿ, ತಾನು ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದ. ಆ ಮುದಿಗೂಬೆ ಅಂಬುಜಕ್ಕನಿಗೇನು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ?' ಅಂದರೆ ತಾನು ಮುಸಲರನ್ನು ಓಡಿಹೋಗಲು ಬಿಟ್ಟರೂ ತನ್ನಿಂದ ಅಂದು ಚಾಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿತು ಎಂದು ಹಿತೇಂದ್ರನು ನಂಬಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. 'ಘಟಿಸಿದ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಯಾರಿಗಿದೆ? ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಲದೇನು?' ಹಿತೇಂದ್ರನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬರುವ ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ 'ಸತ್ಯ', 'ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿ', 'ಇತಿಹಾಸ' ಮುಂತಾದ ಕಲ್ಪನೆ-ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳೆಲ್ಲ ಸಮಸ್ಥಾತ್ಮಕಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ, ಪ್ರಶ್ನೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮರಕ್ಷಕರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಸರೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಬರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಂದಿನ ದಿನದ ಅವಮಾನವನ್ನು ಮರೆಯಲೆತ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಕಥೆಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗ ತುಂಬ ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. 'ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತೆ ತನ್ನನ್ನು ಕರೆದೇ ಕರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅವನ ನಂಬಿಕೆ' ಸುಳ್ಳಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸುವ

ಕಥೆಯು ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿಯ 'ಧ್ವಂಸದಲ್ಲಿ ಅವನದೇನೂ ಪಾಲು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇತಿಹಾಸ ಅವನನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಮರೆತುಹೋಗಿತ್ತು' ಎಂದು ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ಮಸೀದಿಯ ಗುಮ್ಮಟವನ್ನು ಹಿತೇಂದ್ರನು ಪುಡಿಸಾಬನ ಬೋಳುತಲೆಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಆತಂಕ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. 'ಈಗ ಕಾರಸೇವಕರು ಆ ಗುಮ್ಮಟವನ್ನು ಭಗ್ನಗೊಳಿಸಿದಂತೆ ತಾನೂ ಆ ಸಾಬನ ತಲೆ ಒಡೆದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಹೆಸರೂ ಶಿವಾಜಿ, ರಾಣಾಪ್ರತಾಪರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಿರುಗುತ್ತಿತ್ತೇನೋ!' ಎಂಬ ಹಿತೇಂದ್ರನ ವಿಷಾದ, ಹಳಹಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ನಾಡರು ಅವನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಯೋಚನಾಕ್ರಮದ ಹಿಂದಿನ ವಿಕೃತಿಯನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಥೆಯ ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯವು ಲೇಖಕರ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒದಗಿಬರುತ್ತದೆ. 'ಹಿತೇಂದ್ರ ಅಂಬುಜಕ್ಕ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.' ಸಂಕೇತಗಳ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸರಳವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ನಿಜವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸದೆ - ಮೊದಲು ಕಲ್ಪಿತ ಆತಂಕ ನಂತರ ಆ ಆತಂಕವನ್ನು ನಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ನಂಬಿಸಲು 'ಇತಿಹಾಸ'ದ ರಚನೆ ಇದರ ಹಿಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವ ಕಾರ್ನಾಡರ ಈ ಕಥೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೋಮುವಾದೀ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಮಹತ್ವದ ಲೇಖಕರೊಬ್ಬರ ಸೃಜನಶೀಲ, ವಿಚಾರಪೂರ್ಣ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದನೆಯಾಗಿದೆ.

... ..

ಕಾರ್ನಾಡರ ಎರಡೂ ಕಥೆಗಳು ಒಂದೇ ವಸ್ತುವಿನ ಸುತ್ತ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಒಂದೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಆಯಾಮ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. 'ಮುಸಲಮಾನ ಬಂದ! ಮುಸಲಮಾನ ಬಂದ' ಕಥೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮುಗ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ಕೋಮುವಾದಿಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. 'ಅಳಿದವೇಲೆ' ಕಥೆಯು ಒಂದು ಕೋಮುವಾದೀ ರಾಜಕಾರಣದ ವಿಶಾಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂಬಂತೆ ಬಾಧಿತನಾದವನೊಬ್ಬನ ಮನಸ್ಸಿನ ತಿರುಳನ್ನು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ಕಥೆಗಳು ಚೊತಗೂಡಿ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಮ್ಮೆದುರು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಡುವಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ.

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಹಿಂಸೆ ಚಿತ್ರದೊಳಗೇ ಉಂಟಲ್ಲವೆ?

ಸದಾನಂದ ಮೆನೊನ್

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಅಕ್ಷರ ಕೆ.ವಿ.

೨೦೧೦ ಜೂನ್ ೫ರಂದು ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ಮೀಡಿಯಾ ಎಂಡ್ ಚೆರಿಸಿಮಾ' ಕುರಿತ ವಿಚಾರಸಂಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾದ ಪ್ರಬಂಧ.

ಕಳೆದ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೆ ಯಾವುದನ್ನು ನಾವು 'ರಾಜಕೀಯ ಹಿಂಸೆ' (ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ವಯಲೆನ್ಸ್) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವೋ ಅದೀಗ 'ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ' (ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಚೆರಿಸಿಮಾ) ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದು ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿರುವ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, 'ಭಯೋತ್ಪಾದಕ' ಎಂಬ ಈ ವರ್ಗೀಕರಣವೇ ಈಚಿನ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವ ಒಂದು ಪರಿಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ, ಇಂಥವರನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಾಜಕರೆಂದೋ, ಅತಿಗಾಮಿಗಳೆಂದೋ, ವಿಚ್ಛಿದ್ರಕರೆಂದೋ ಅಥವಾ ಗೂಢಶತ್ರುಗಳೆಂದೋ - ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಹಿಂದಿನ ಅಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲೊಮ್ಮೆ, ೧೯೭೦ರ ದಶಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ಜಾನ್ ಪಾಲ್ ಸಾರ್ತ್ಯನಂಥ ಪ್ರಮುಖ ಧೀಮಂತನೊಬ್ಬ ಫ್ರೆಂಚ್ ಟೆಲಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತನ್ನ ಕಾಲದ ನಗರಕೇಂದ್ರಿತ ಗೆರಿಲ್ಲಾ ಗುಂಪಾಗಿದ್ದ 'ಬಾದರ್‌ಮೈನ್‌ಹಾಫ್'ನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಬಂಧಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಿಸತೊಡಗಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತ ಆತ, ಫ್ರೆಂಚ್ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡುವ ಹಿಂಸೆಗೂ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡುವ ಹಿಂಸೆಗೂ ನಡುವೆ ಬಹುಮುಖ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೆಂದು ವಾದಿಸಿದ್ದ. ಇಂಥ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತಿನ ಕಾಲದ ಧೀಮಂತರಾಗಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾಗಲಿ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಕಳೆದ ಒಂದು ದಶಕದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾಧ್ಯಮಲೋಕವು ಎಂಥದೊಂದು ಉತ್ಕಂಠಿತ ಉನ್ನತತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಇವು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯೆಂದೇ ಗುರುತಿಸಲು ತೊಡಗಿವೆ. ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿಗಳೆಲ್ಲ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರೆಂದೇ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಯ ರಾಜಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಕಣ್ಣೇ ಇಲ್ಲ - ಇಲ್ಲಿ ಮಾವೋವಾದಿಗಳೂ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು, ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳೂ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು, ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರೂ, ಮಾನವಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೂ, ಅಷ್ಟೇಕೆ ಗಡ್ಡ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಯಾರೇ ಆದರೂ - ಅವರೆಲ್ಲ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರೇ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಯಾರು 'ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲವೋ' ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರೆಂದು ಕರೆಯತೊಡಗಿರುವ ಈ ಉನ್ನತತೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಗುರಿ-ಉದ್ದಿಶ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ರಾಜಕೀಯ ಚರ್ಚೆಯೇ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒದಗಿಬಂದಿದೆ.

ಈ ಸಂಗತಿ ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗಿದ್ದು ಈಚಿನ ಒಂದು ಟಿವಿ ಸುದ್ದಿವಾಹಿನಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ. ದಾಂತೇವಾಡದಲ್ಲಿ ೭೬ ಜನ ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.ಎಫ್. ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇದು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಟಿವಿ ವಾಹಿನಿಯು ಕೂಡಿಸಿದ್ದ ಚರ್ಚಾಕೂಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನಿವೃತ್ತ ವಾಯುಪಡೆಯ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಯಿದ್ದರು; ಅವರೊಂದಿಗೆ ಈ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ವಿಶೇಷ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುವ ಒಬ್ಬ ಪತ್ರಕರ್ತರೂ ಇದ್ದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ ಉನ್ನತತೆ ಏರಿತೊಡಗಿತು. ಅವರು ತುಂಬ ಆಕ್ರಾಮಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು - 'ಸರ್, ಈಗಲಾದರೂ ಭೂಸೈನ್ಯ ಮತ್ತು ವಾಯುಪಡೆಗಳನ್ನು ಕಣಕ್ಕಿಳಿಸಿ ಪ್ರತಿಕಾರ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ? ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಾಲ ನಾವು ಇಂಥ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು?' (ಇದು ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ನಿಖರ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯಲ್ಲ; ಈ ಅರ್ಥದ ಮಾತನ್ನವರು ಆಡಿದ್ದರು). ಆಗ ಆ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತುಂಬ ಗಂಭೀರವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು - ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಬಳಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜಗಳು ಸದಾ

ಜಾಗೃತವಾಗಿರಬೇಕು. ಕಾರಣ, ಸೈನ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವುದು ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೆಣೆಸಲಿಕ್ಕೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮದೇ ನಾಗರಿಕರ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಲ್ಲ, ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಮಾತಿನಿಂದ ತುಸು ತಣ್ಣಗಾದ ಆ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಬಳಿಕ ಪತ್ರಕರ್ತರತ್ತ ತಿರುಗಿ ಈ ಘಟನೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ಆ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಹೇಳಿದರು - 'ಅಂಥ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ನಾನು ಈ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಯಾವತ್ತೂ "ನಮ್ಮದೇ ಜನಗಳ ವಿರುದ್ಧ" ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಆ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ನನ್ನ ಜನರೆಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.'

ಈ ಮಾತು ಹೊರಬಂದಾಗ, ಆ ಸ್ಫುಡಿಯೋದಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡಿ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಇದು ನನಗೆ ಒಂದು ಲಾಂಛನದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ, ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಾದ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಾನೇ ಹಿಂಸೆಗೆ ವಾಹಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆ; ಮತ್ತು, ಹಿಂಸೆಗೆ ಪ್ರತಿಹಿಂಸೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದು ಇಲ್ಲಿದೆ. ತನಗಿಲ್ಲದ ನೈತಿಕ ಔನ್ನತ್ಯವೊಂದನ್ನು ಸ್ವತಃ ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗಿಂತ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಪವಿತ್ರನೆಂದು ಸೋಗು ಹಾಕುವ ಈ ಬಗೆಯ ಮಾಧ್ಯಮನಿಲುವೇನಿದೆ, ಅದು, ಒಳಗೊಳಗೇ ತನ್ನ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ಸಿನ ಅಳತೆಗಳ ಟಿ.ಆರ್.ಪಿ. ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಲ್ಲೇ ಮುಳುಗಿರುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ಸಂಗತಿಯೇನಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಲವರು ತುಂಬ ಸಲೀಸಾಗಿ ಇಂಥ ನಿಲುವುಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. 'ಅವರು ನನ್ನ ಜನರಲ್ಲ' ಎಂಬಂಥ ಮಾತು ತಟ್ಟನೆ ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ - 'ತಮ್ಮ ಜನರು' ಯಾರುಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಎಂಬ ದುರಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ.

ಇರಲಿ, ಇವತ್ತಿನ ನನ್ನ ಮಂಡನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ, ಈ ಬಗೆಯ ಕಥನಗಳನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕಿಟ್ಟು ತುಸು ಸಿದ್ಧಾಂತಮಾರ್ಗದತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತೇನೆ.

ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಗೂ ನಡುವೆ ಹುಟ್ಟುವ ಕರುಳುಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಆರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಮೂರು ಬಗೆಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ:

೧. ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿರುವಂಥ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹಿಂಸೆಯ ಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಇಂಥ ಹಿಂಸ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಎಂಬಂತೆ ಮತ್ತು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆಯಿಂದೆಂಬಂತೆ ಹಗಲಿರುಳೂ ದಾಖಲೆ ಮಾಡುವ ಇವತ್ತಿನ ಕಾಲದ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮದ ವರದಿಗಳು. ೯/೧೧ರಂದು ಚೋಡುಗೋಪುರಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ವಿಮಾನಾಕ್ರಮಣದ ವರದಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ. ಹಾಗೇ, ಭತ್ತಪತಿ ಶಿವಾಜಿ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಕಸಾಬ್ ಮತ್ತವನ ಸಹಚರರ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ — ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಆಯ್ದು ಕೆಲವನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸೋರಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದ — ಸಿ.ಸಿ. ಟಿವಿ ತುಣುಕುಗಳೂ ಇದೇ ಬಗೆಯ ದಾಖಲೆಗಳೇ.
೨. ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಹಿಂಸೆಯ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್‌ನ ಪತ್ರಿಕೆಯೆಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಬಂದ ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರಗಳು, ಅಥವಾ ಹಿಂದೆ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಗುಲ್ಲೆಬ್ಬಿಸಿದ 'ಮೊಹಮ್ಮದ್ ದಿ ಈಡಿಯಟ್' ಎಂಬ ಅನುವಾದಿತ ಕಥೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ, ಅಥವಾ ಇಂಡಿಯಾ ಟುಡೇಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಸಲ್ಮಾನ್ ರಶ್ಶೀಯ 'ಸೆಟಾನಿಕ್ ವರ್ಸಸ್' ಕೃತಿಯ ಆಯ್ದು ಭಾಗಗಳು — ಇವೆಲ್ಲ ಇಂಥ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.
೩. ಸ್ವತಃ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ಕೈಹಾಕುವ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಗೆ ವಾಹಕವಾಗುವಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು. ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ದೃಶ್ಯಶಬ್ದಗಳನ್ನೋ ಅಥವಾ ಮಾತುಗಳನ್ನೋ ಪದೇಪದೇ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಹಿಂಸೆಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡುವ ಇಂಥ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಈಗ ಹಲವೊಮ್ಮೆ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಈ ಮೂರೂ ಮಾರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆಯೇನೋ ನಿಜ, ಆದರೆ, ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಕೂಡಿ ಸೂಚಿಸುವಂತಿವೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ — ಇವತ್ತು 'ಹಿಂಸೆ' ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತಿಕವಾಗಿ ಒಂದು 'ಮಾಧ್ಯಮ-ಕ್ರಿಯೆ'ಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಮೂಲಕವೇ ಅವು ಹಿಂಸ್ರ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂದು ಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇವತ್ತು ಹಿಂಸೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ

ಹೇಗೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವ ಮಾಧ್ಯಮಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನಾಕರ್ಷಿಸುವ ಭಯೋತ್ಪಾದಕನೇ ಇವತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಹಿಂಸೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇವತ್ತೇನಾದರೂ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಆಗ, ಆ ಹಿಂಸೆಗಿರುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಉಡುಗಿ ಅದರ ಅವ್ಯಜನಕ ಪೂರೈಕೆಯೇ ನಿಂತುಹೋದೀತು; ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಯಾನಕವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಹಿಂಸ್ರಘಟನೆಯೆಲ್ಲ ಆಗ, ಮುಖೀನ ವಿವರಗಳಾಗಿ ಕಂಡು ಮೂಲೆಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟೀತು.

ಇದನ್ನೇ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಹೀಗೂ ಹೇಳಬಹುದು — ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸುದ್ದಿಚಿತ್ರವು ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಮೊದಲು ಅದು ಓದಲು ಬರುವಂತಿರಬೇಕು. ಹಿಂಸೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಇದು ಸತ್ಯ. ಹಿಂಸೆಯ ಒಂದು ಚಿತ್ರವು ಸಂವಹನೆ ಆಯಿತೆಂದರೆ, ಆಗ ಮಾತ್ರವೇ, ಆ ಹಿಂಸೆಯು ಒಂದು 'ಸಂದೇಶ'ವಾಗಬಲ್ಲದು. ಬದಲು, ಅದರ ಅರ್ಥವು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಮಸುಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆಗ ಅದು 'ವಿಫಲಗೊಂಡ' ಹಿಂಸೆಯೆಂದೇ ಅರ್ಥ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ 'ಸಂದೇಶವಾಹಕ'ಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಹಿಂಸೆಯ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಫುಟವಾದದ್ದನ್ನೂ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯುಳ್ಳದ್ದನ್ನೂ ಆರಿಸಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಈಚೆಗೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಉತ್ಪನ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಓಂ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದು ಅವೆಲ್ಲವೂ ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಆಷ್‌ವಿಟ್ಸ್‌ನ ಮೊದಲಾದ ಜರ್ಮನ್ ಯಾತನಾಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಂಥವು; ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಜರ್ಮನಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಬಳಿಕ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಚಿತ್ರಗಳಿವು. ಅಂಥ ಒಂದು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ, ಭಾರೀ ಗಾತ್ರದ ಗೋದಾಮಿನಂಥ ಕಟ್ಟಡವೊಂದರ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಒಡೆದು ತೆಗೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಆಗ ಆ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ನೂರಾರು ಬೆತ್ತಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಮೃತದೇಹಗಳು ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಉರುಳಿ ಹೊರಬೀಳುತ್ತವೆ. ಅತ್ಯಂತ ಮೃಗೀಯ ವಾಸ್ತವವೊಂದರ ಚಿತ್ರಣ ಇದು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಇದು ನಾವು ನೋಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುವ ದೃಶ್ಯವಂತೂ ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಾಲ ಇಂಥ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ನೋಡಲಾರದು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಂಥ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅವು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಬದಲು, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮರಗಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ದೃಶ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಬಯಸುವಂಥ ಒಂದು 'ಸಂದೇಶ' ಇಲ್ಲ; ಇಂಥ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಪ್ರಾಯಶಃ 'ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ದೃಶ್ಯಗಳು' ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಿಯಾವು.

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಜೋಡಿ ಗೋಪುರಗಳ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹಾರಿಬಂದು ಅವಕ್ಕೆ ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುವ ವಿಮಾನಗಳ 'ನಿಖರ ಚಿತ್ರಣವುಳ್ಳ' ದೃಶ್ಯವೇನಿದೆ, ಅದು, ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು 'ಸಂದೇಶ'ವೂ ಹೌದು; ಜತೆಗೇ ಅದು ನಾವೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಬಹುದಾದ ದೃಶ್ಯವೈಭವವೂ ಹೌದು; ಇಂಥ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಇವತ್ತು ಬೇಕೆನ್ನಿಸುವಷ್ಟು ಸಲ ಪದೇಪದೇ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಸರ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆ - ಇವೆರಡೂ ಇಂದು ಕೈಕೈಮಿಲಾಯಿಸಿ ಜೋಡುನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆ ಇದು.

ಹಾಗೆಯೇ, ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹಾನ್ ಹಿಂಸೆಯ ದೃಷ್ಟಾಂತ - ಅಣ್ಣಸ್ತ್ರಸ್ಪೋಟದ್ದು. ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡದೆ ಇರುವಂಥ ಈ ವಾಸ್ತವವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ಅಣಬೆಯಾಕಾರದ ಹೊಗೆಯ ಕಾರಂಜಿಯ ಚಿತ್ರದಿಂದ ಸಂವಹನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಚಿತ್ರವು ತುಂಬ ಚಂದವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳಿವೆಯೆಂದೂ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಉದ್ದಗಲದ ಹಲವು ಜನ ಕವಿಗಳೂ ಕಲಾವಿದರೂ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿನಾಶದ ಈ ಚಿತ್ರದ ಅರ್ಥ ಯಾವುದೇ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇದರಿಂದ ಸಂವಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾಧ್ಯಮ ವಿಶ್ಲೇಷಕರು ಈಗಾಗಲೇ ಗಮನಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, ಈಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು ಒದಗಿಬಂದಿರುವುದು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ವಲಯದಿಂದ. ಅಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ ಬಹುತೇಕ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಸಂಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಮಾಧ್ಯಮಮೋಹಿಗಳೇ ಆಗಿವೆ; ಅವು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಿ ದಾಖಲಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಸಾಮಾ ಬಿನ್ ಲಾಡೆನ್ ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ತನ್ನ ವಿಡಿಯೋಗಳಿಂದಲೇ ಲೋಕದ ಮೇಲೆ ಮೋಹಚಾಲ ಬೀಸಿದ್ದಾನೆ; ಮತ್ತು, ಅವನ ಈ ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಆಲ್ ಖೈದಾದ ಮಾಧ್ಯಮಶಾಖೆಯಾಗಿರುವ ಆಸ್ ಸಹಬ್ ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆಯು ವೃತ್ತಿಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ತುಂಬ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾಧ್ಯಮ ಚಿತ್ರಣಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು - ತುಂಬ ಸ್ಥಳೀಯ ಚಾಣಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಯೋಜಿಸುವವರು - ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇರಾದೆ ಆ ಸಂಘಟನೆಯದಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮಾಧ್ಯಮಚಿತ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾಣಿಸುವ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ - ಚಿಹಾದ್ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸರಳ ಆವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದನ್ನೂ, ಸರಳ ಅಡಿಗೆ ಉಣ್ಣುವುದನ್ನೂ, ಜತೆಗೇ ಬಾಂಬ್ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು

ಹೇಗೆಂದು ಕಲಿಯುವುದನ್ನೂ ತೋರಿತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ, ನಿತ್ಯಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಆ ಚಿಹಾದಿಗಳ ಸರಳ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸುವುದು ಅವರ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ, ಅವರ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕಾದ ಮಿಲಿಟರಿ ಶಕ್ತಿಯ ಆಗಾಧತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನೂ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ - ಗುಪ್ತಬಾಂಬರುಗಳು, ಅಪಾಚಿ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವೆಲ್ಲದರ ಮೇಲೆ, ನುಣುಪು ಧ್ವನಿಯ ಒಸಾಮಾ ಬಿನ್ ಲಾಡೆನ್‌ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೇಯುತ್ತ ಕೂಡಿಸಿರಲಾಗುತ್ತದೆ; ಅಂಥ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಆತ ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಆಕ್ರಮಣ ಯಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಬಗೆಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಇಂಥ ವಿಡಿಯೋಗಳು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ತುಂಬ ಮುದ ಕೊಡುವ ಟಿವಿಯ ರಿಯಾಲಿಟಿ ಶೋಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಬೇಧ ಮಾತ್ರವೇ ಸರಿ.

ಇದೇ ರೀತಿ, ಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಚಲನಚಿತ್ರ ಕ್ಯಾಮೆರಾಗಳಿಂದ ಮೋಹಿತನಾಗಿರುವ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ವೆಲುಪಳ್ಳಿ ಪ್ರಭಾಕರನ್. ಈಚೆಗೆ, ಎಲ್.ಟಿ.ಟಿ.ಇ. ಕಥೆಯ ಕಡೆಯ ಕಂತು ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಕುತೂಹಲ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಯಾವ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್.ಟಿ.ಟಿ.ಇ. ಸಂಘಟನೆಯು ಈವರೆಗೆ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಅಸಾಧಾರಣ ವಿಡಿಯೋ ದಾಖಲೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹದ ಉಲ್ಲೇಖ ಇರಲಿಲ್ಲ. ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ, ಬಟ್ಟಿಕಲೋವಾದ ಅತಿಭದ್ರತೆಯ ಚೈಲು ಗೋಡೆ ಮುರಿದು, ೪೧ ಜನ ತಮಿಳು ಚಳುವಳಿಗಾರರೂ ಎಲ್.ಟಿ.ಟಿ.ಇ.ಯ ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಜಲಸಂಧಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಬಂದ ಆ ಘಟನೆಯಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಡೆದ ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನೂ - ಅದು ಸಣ್ಣದಿರಲಿ, ದೊಡ್ಡದಿರಲಿ - ಅದನ್ನು ಎಲ್.ಟಿ.ಟಿ.ಇ.ಯು ವಿಡಿಯೋ ದಾಖಲೆ ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಎಲ್.ಟಿ.ಟಿ.ಇ.ಯ ಸೈನಿಕರು ಸದಾ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದೂಕನ್ನೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಮೆರಾವನ್ನೂ ಹಿಡಿದೇ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜೀವ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕೊಲೆಯಾದಾಗ, ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಲ್.ಟಿ.ಟಿ.ಇ.ಗೆ ಸೇರಿದ ಕನಿಷ್ಠ ಇಬ್ಬರು ವಿಡಿಯೋಗ್ರಾಹಕರೂ ಒಬ್ಬ ಕೆಮೆರಾ ಧಾರಿಯೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು; ಪ್ರಾಯಶಃ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ದಾಖಲೆಕಾರರೂ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು, ನಮಗದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಭಾಕರನ್ ಅವರು ಕೊಲೆಯಾದರೆಂದು ವರದಿಯಾದಾಗ, ಅವರದೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ರುಂಡವಿಚ್ಛೇದಿತ ದೇಹವನ್ನು ಟಿವಿ ಕ್ಯಾಮೆರಾಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತೋರಿಸಿದವು. ಆದರೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಹಲವು ವಾರಗಳ ಮೊದಲು, ಎಲ್.ಟಿ.ಟಿ.ಇ.ಯ

ದಾಖಲೆ ಸಂಗ್ರಹಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿದ್ದ ದಯಾ ಮಾಸ್ಕರ್ ಶರಣಾಗತನಾದಾಗ, ಆತನಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ ದೃಶ್ಯದಾಖಲೆಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅಂಥ ದಾಖಲೆಗಳ ಗತಿ ಏನಾಯಿತೆಂಬ ಮಾಹಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೂ ನಿಗೂಢ ಮಾನ ಆವರಿಸಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ದಾಖಲೆಗಳೆಲ್ಲ ದೊರಕಿರುವುದೇ ಆದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ, ಪ್ರಧಾನಿಗಳ, ಸಚಿವಪ್ರಮುಖರ ಮತ್ತು ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೊಲೆಯ ವಿವರವಾದ ದೃಶ್ಯದಾಖಲೆಗಳು ಇರಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು.

ಈ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ, ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಂಡಿಯಾ ಟುಡೇ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ಕುಖ್ಯಾತ ಮುಖಪುಟ ವರದಿಯೊಂದರ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಚೆನ್ನೈ ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ಯಾಮ್ ಟೀಕ್ವಾನಿಯವರನ್ನು ಎಲ್.ಟಿ.ಟಿ.ಇ.ಯು ಪಾಕ್ ಜಲಸಂಧಿಯನ್ನು ದಾಟಿಸಿ ಕರೆದೊಯ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಎಲ್.ಟಿ.ಟಿ.ಇ.ಯು ಮಾಡಿದ ಭಾರತೀಯ ಶಾಂತಿಪಡೆಯ ಸೈನಿಕರ ಒಂದು ತುಕಡಿಯ ಮಾರಣಹೋಮದ ಚಿತ್ರಣ ಮಾಡಲು ಅವನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸೈನಿಕರ ಹೇಗಾಗ ಎದುರು ಎಲ್.ಟಿ.ಟಿ.ಇ.ಯ ಯೋಧರು ವಿಜಯೋತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ಮೂಲಕ, ಆ ವರದಿಯೆಂಬುದು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸಂದೇಶವೇ ಆಗಿತ್ತು; ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸಂದೇಶದ ಮೂಲಕ ಭಾರತವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ರೊಚ್ಚಿಗೆಬ್ಬಿಸುವುದು ಅವರ ಇರಾದೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಶಾಮೀಲಾದ ಮಾಧ್ಯಮವು ಆಗ ಆ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಂದು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನಷ್ಟೇ ಮಾಡಿತು.

ಇನ್ನು, ೯/೧೧ರ ಘಟನೆಯ ಬಳಿಕವಂತೂ ಮಾಧ್ಯಮ ಚಿತ್ರಣದ ಒಂದು ಹೊಸ ಶಕೆಯೇ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ — ಅದನ್ನು ಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಮಾಧ್ಯಮ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದಲೇ ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಡುವ ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಚಿತ್ರಣಗಳ ವಿರುದ್ಧವೇ ನಡೆಯುವ 'ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ವಿರೋಧಿ ಸಮರ' ಎಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ಈ ಪಲ್ಲಟದಿಂದಾಗಿ ಇವತ್ತು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯೆಂಬುದು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಒಂದು ಯುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ; ಚಿತ್ರಗಳ ಬಳಕೆಯೆಂಬುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಾಸ್ತ್ರಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿದೆ (ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಂಥ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾಶದ ಚಿತ್ರಣಗಳ ಪಾಲೇ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು ಆಕಸ್ಮಿಕವಲ್ಲ). ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಇಡೀ ಜನಸಮೂಹದ ಮನೋಮಂಡಲವನ್ನು ಆತಂಕಕ್ಕೆ ದೂಡುವುದು, ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳ

ವಿರುದ್ಧ ಕಲ್ಪನೆಗಳೇ ಸೇಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು — ಇದು ಆ ಯುದ್ಧದ ಪ್ರಮುಖ ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅಮೇರಿಕಾದ 'ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ವಿರೋಧಿ ಸಮರ'ವಂತೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಭೂತದ ಎದುರು ಹೂಡಿಕೊಂಡಿರುವಂಥದು — ಆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕಾದ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಶತ್ರುವು ಯಾರೆಂದು ನಮಗೆ ಗೋಚರಿಸದು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಆ ಶತ್ರುಪಕ್ಷವು ಕಾಣಿಸದು, ಅಂತಿರಲಿ, ಆ ಶತ್ರುವು ಯಾವ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಂಬುದೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದು. ಸದಾ ಗುರಿ ತಪ್ಪುತ್ತಲೇ ನಡೆಯುವ ಆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕಂಡಲ್ಲಿ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವ ಉಪಾಯವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಅಂತೂ, ಆ ಉಪಾಯದ ಫಲವಾಗಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಮಾಯಕರು ನಿರ್ನಾಮವಾಗಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ನಿಜ.

ಶತ್ರುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಅತಿ-ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದೇ, ನಿಜವಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ. ಆ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೇಹದ 'ರೋಗವಿರೋಧಿ' ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು (ಅಂದರೆ, ಆಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪೋಲೀಸರನ್ನೂ ಯೋಧರನ್ನೂ) ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಿಂಸ್ರರಾಗುವಂತೆ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗಳು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಅವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಿಂಸ್ರರಾಗಿ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸಿದಾಗ ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವು ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಆಗುವಂಥದು ಆಕಸ್ಮಿಕವಲ್ಲ. ಅರ್ಥಾತ್, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಂಥದೇ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು — ಇದು ಆ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗ.

ಇಂತು, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯೆಂಬುದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮ-ಚಿತ್ರಣಗಳ ಸಮರ, ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಯುದ್ಧ — ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ, ಆಗ ಈ ಚಿತ್ರಗಳೆಂದರೇನು, ಪ್ರತಿಮೆಗಳೆಂದರೇನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಎತ್ತಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು, ಇವತ್ತಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಚಿತ್ರಣ-ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಯಾವ ಹೊಸ ರೂಪಗಳನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಮತ್ತು, ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಯುದ್ಧದ ಮುಂಚೂಣಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಕಾಣುವ ಮೊದಲ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಈ ಚಿತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೊಸ ಬಗೆಯ 'ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ಆಯಾಮ'ಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ೯/೧೧ರ ಬಳಿಕ ಬಂದ ಮಾಧ್ಯಮಚಿತ್ರಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೊಸ ಬಗೆಯದೊಂದು ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ; ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಜೋಡುಗೋಪುರಗಳಿಗಿದುರಾಗಿ ವಿಮಾನಗಳು ಬಂದು ಅಪ್ಪಳಿಸುವ ಆ ಚಿತ್ರಕ್ಕಿರುವ ಸಮ್ಮೋಹಕ ಗುಣವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವು ಕಲಾವಿದರು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೯/೧೧ರ ಆ ಘಟನೆ ನಡೆದ ಒಂದೇ ವಾರದ ಬಳಿಕ, ಹ್ಯಾಂಬರ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ಸಂಗೀತ ಯೋಜಕ ಕಾರ್ಲ್ ಹೈಂಚ್ ವಾನ್ ಸ್ವಾಕುಸ್ಸೆನ್ ತನ್ನದೊಂದು ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಿದ್ದು — ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಗೀತವಾದಕರ ದಂಡು ಸೇರಿತ್ತು; ಅವರೆದುರು ಸಂಗೀತ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲು ಆತ ತನ್ನ ಸನ್ನೆಗೋಲನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿಂತ. ಕೆಲವು ನಿಮಿಷ ತನ್ನ ವಾದಕರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತ ಆತ, ಬಳಿಕ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಹೀಗೆ ಉದ್ಗರಿಸಿದ: 'ನಾವು ಕಲಾವಿದರು, ನಮ್ಮ ಜೀವನವಿಡೀ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಸ್ತಂದನೆಗಾಗಿ ಹೆಣಗುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ತಾಲೀಮುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಂಥ ಕಲಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಾಧನೆಯ ಕಡೆಗೇ ಮುಖ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಗೋಪುರಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಮಾನ ಹಾರಿಸಿದ ಅವರು ಯಾವ ಶ್ರಮವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಪರಿಣಾಮವೊಂದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಯೇಬಿಟ್ಟರು. ಮತ್ತು ಅದರ ಮೂಲಕ ಅವರು ಇದುವರೆಗೂ ಕಂಡು ಕೇಳಿರಿಯದ ಹೊಸದೊಂದು ಕಲಾಕೃತಿಯನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ತೋರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ನನ್ನಂಥ ಸಂಗೀತ ಯೋಜಕರು ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ಶೂನ್ಯವೇ ಸರಿ...' ಇಂಥ ಮಾತಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಳಿಕ ಆತ ದಂಡ ತೆರಬೇಕಾಯಿತು — ಅಮೇಲೆ ಹ್ಯಾಂಬರ್ಗಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಿದ್ದ ಅವನ ಸಂಗೀತದ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಉತ್ಸವ ರದ್ದಾಯಿತು; ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಜರ್ಮನ್ ರಾಯಭಾರಿ ಇಂಥ ಮಾತಿಗಾಗಿ ಅಮೇರಿಕಾದ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕಾಯಿತು.

೨೦೦೧ರಿಂದ ೨೦೦೫ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯು ಇಂಥ ಮಾಧ್ಯಮಚಿತ್ರಣಗಳ ಉತ್ತುಂಗದ ಕಾಲ — ವರ್ಲ್ಡ್ ಟ್ರೇಡ್ ಸೆಂಟರಿನ ಪತನದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಅಬು ಫಾಹಿಬ್ ಬಂದೀಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಿಂಸೆಯ ಚಿತ್ರಣಗಳವರೆಗೆ, ಮರೆಯಲಾಗದ ಮತ್ತು ಮನೋವೇದನೆಗೂ ಯಾತನೆಗೂ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಬಹುಪಾಲು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಹೊಸದೊಂದು ಯಾತನಾಸೃಷ್ಟಿಯ ಉದ್ಯಮವೇ ಮಾಧ್ಯಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ; ಯಾತನೆ ಪಡುವವರು ಮತ್ತು ಯಾತನೆ ಉಂಟುಮಾಡುವವರು — ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ಇದು. ಇಡೀ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ನೋಡಿ — ಸದ್ದಾವ್ ಹುಸೇನನ 'ಹಲ್ಲುಪರೀಕ್ಷೆ'ಯ ಚಿತ್ರ. ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಬಹುದಾದ ದೈಹಿಕ

ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಸರಿದೂರೆಯಾಗಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯು ಆ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕಿತ್ತು. (ಅವರು ಸದ್ದಾವ್‌ನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಮೂಹಹತ್ಯೆಯ ಅಸ್ತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡುತ್ತಿದ್ದರೇನು?) ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ 'ಶತ್ರು'ವಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಅವಮಾನ ಇಂಥ ದೈಹಿಕ ಆಕ್ರಮಣಗಳ ಚಿತ್ರಣಪ್ರಸಾರವೇ ಸರಿ. ಲಂಕಾದ ಸೈನಿಕರು ಪ್ರಭಾಕರನ್ ಅವರ ರುಂಡಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕ್ಯಾಮೆರಾಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿದ ಚಿತ್ರಣ ಕೂಡ ಇಂಥದೇ ಅವಮಾನದ ದೃಷ್ಟಾಂತ.

ಅಷ್ಟೇ ಭಯಾನಕವಾದದ್ದು — ೨೦೦೪ರಲ್ಲಿ ಇರಾಕಿನ ಫಲೂಜಾದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕಾದ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿ ಕೊಂದ ಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರಸಾರ. ಇಂಥ ಚಿತ್ರಣಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ವರದಿಗಳಲ್ಲ; ಅವು ನೋಡುಗರಲ್ಲಿ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಇಂಥ ಚಿತ್ರಗಳು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಚಾಗರಿಕವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗತೊಡಗಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ಆಘಾತ ಅಗಾಧವಾದದ್ದು. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ 'ನವ್ಯ' ಯುಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸರಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಚಿತ್ರಕಾರರು, ಇಂಥ ಆಘಾತಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಲಾಚಿಕ್ತೆಯ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದರು ನಿಜ; ಆದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ರೂಢಿಗತ ನೆಮ್ಮದಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವ ತಂತ್ರವಾಗಿ ಅದು ಬಳಕೆಯಾಗಿತ್ತೆ ಹೊರತು, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಲ್ಲೇ ಯಾತನೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿಯಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರಸ್ತಾಪವು ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂದು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಈ ಬಗೆಯ ಚಿತ್ರಣಗಳೂ ದೃಶ್ಯವೈಭವಗಳೂ ತಮ್ಮ ಸಂತತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ನಿಜ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಹಿಂಸೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೂರ್ತವಾದ ಹಿಂಸೆಯೊಂದನ್ನು ಇವು ಮಾಧ್ಯಮೀಕರಣಗೊಂಡ ಹೊಸ ಜಗತ್ತಿನ ನರಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಆರಂಭ ಮಾಡಿವೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಏಕದೃಷ್ಟಿಯ ಚಪ್ಪಟೆ ನೋಟದಲ್ಲೇ ನೋಡಬೇಕೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣವೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವೂ ಆದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಕಾಣುವಂತಿದೆ — ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಸಂಘರ್ಷಗಳ ಪರಿಹಾರದ ದಾರಿಯನ್ನೂ ಹುಡುಕಿವೆ; ಹಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಅಂತಿಮವೆಂಬಂತೆ

ಬಿಂಬಿಸಿ ಹಾದಿತಪ್ಪಿಸಿವೆ; ಮತ್ತೂ ಹಲವೊಮ್ಮೆ ಇವು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶನೆಗೂ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ.

ಈಚಿನ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ನಮಗೆ ಒಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸಿವೆ - ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಚಿತ್ರಣಗಳೂ ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳೇ ಸರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಚಿತ್ರಣಗಳ ಎಲ್ಲ ರೂಪಗಳಿಗೂ ನಾವು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಸೈಡ್ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು 'ವೈರುಧ್ಯಾತ್ಮಕ ಓದುಗಳಿಗೆ' ಮುಕ್ತಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ, ಇವತ್ತಿನ ಜಾಗತಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಚಿತ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಬಗೆಯಿಂದ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಓದಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಹೋಗಬೇಕು.

ಬದಲು, ಕೇವಲ 'ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ' ಎಂಬ ಧೋರಣೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಅದೇ ನಿಲುವಿನಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಇವತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು (ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಗಳೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದೇ ಚಾಡನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದವು). ಈ ಯೋಚನಾಕ್ರಮವು ತುಂಬ ಸೀಮಿತಗ್ರಹಿತವಾದುದು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪತ್ರಕರ್ತರ ವೃತ್ತಿಯ ರೂಢಿಗಳೇ ಮೂಲತಃ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವಂಥವು ಎಂಬುದು ಈ ವಾಸ್ತವಕ್ಕಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವೀಗ ಪುನರಾವರ್ತಿತವೇಕೆ - ಮಾಧ್ಯಮ ಚಟುವಟಿಕೆಯೇ ಇಂದು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯೋಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೆ? ಕಾರಣ, ಸಮಾಜದ ಬಹುತೇಕರು ಇಂದು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೆಂದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಆ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಂಗಾಣಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ತಮ್ಮ ನಡೆಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭೂತಭವಿಷ್ಯದ ಮಾಧ್ಯಮವರದಿಗಳ ನಾಟಕ-ತರ್ಕದಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿತವಾಗುತ್ತಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಮಾಧ್ಯಮದ ವರದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಮಾಜದ ಕ್ರಿಯಾವಂತರ ಆಶಯಗಳಿಂದಲೇ - ಅವರು 'ಮಿತ್ರ'ರಾಗಿರಲಿ, ಯಾ 'ಶತ್ರು'ಗಳಾಗಿರಲಿ - ಅದರಿಂದಲೇ ನೇರ ರೂಪಿತವಾಗುವಷ್ಟು ಸರಳಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ಸತ್ಯ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಪಾತ್ರವೊಂದನ್ನು ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ಹಾಗಾಗಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೂ ನಡುವೆ

ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಂಬಂಧ ಹುಟ್ಟುವುದು ಬಹುಮುಖ್ಯ. ಇವತ್ತು ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿದೆಯೆಂದರೆ, ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಕಲ್ಪಿತ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಲ್ಲರು; ತಮ್ಮ ಕಥನಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಸಮಾಜದ ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಕಥನಕಾರರಾಗಿ ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿತರಾಗಬಲ್ಲರು; ಘಟನೆಗಳನ್ನು ತಳಮಟ್ಟ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತ, ವೈರವನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸುತ್ತ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮುದಾಯವೂ ತನ್ನ ಆಶಯಗಳ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆತಿಯಾದ ಮತ್ತು ನಾನಾ ವಿಧದ ರಾಜಕೀಯ ಹಿಂಸೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಬಳಸದಂತೆ ಅವರ ಮನವೊಲಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಅವರು ಮಾಡಬಲ್ಲರು.

ಆದರೆ, ಇವತ್ತಿನ ಕಾಲದ ಅಪಾಯ ಎಲ್ಲಿದೆಯೆಂದರೆ - ಇಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಅಭಿನೀತಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕವೇ ರಂಜನೀಯ ದೃಶ್ಯಗಳಾಗಿ ಕೂಡ ಮಾರ್ಪಡಬಲ್ಲವು. ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ, ಅವುಗಳ ತದ್ಭಕ್ತಿಂತ ದೃಶ್ಯಪರಿಣಾಮವೇ ಮೇಲುಗೈ ಪಡೆಯಬಲ್ಲದು. ಅಂಥ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇವತ್ತು ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಇಂಥ ವಿದ್ಯಮಾನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ನಾಟಕೀಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಗೋಧ್ರಾ ಬಳಿಕದ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪುಟ್ಟ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಆಗ, ವಿಡಿಯೋಗ್ರಾಹಕರು ಎಷ್ಟು ಜನ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆಯೆಂದರೆ, ಕೋಮುಗಲಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನರೇ ಆ ಚಿತ್ರಕಾರರನ್ನು ಕರೆದು, ತಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ತಿರುಗಿಸುವಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು; ತಮ್ಮ ಕೊಲೆ-ಸುಲಿಗೆ-ದರೋಡೆಯ ದೃಶ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ವಿಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರೀಕರಣಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ, ಈ ಚಿತ್ರಿತ ದೃಶ್ಯಸುರುಳಿಗಳ 'ದಾಖಲೆ'ಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಡಿಯೋ ಲೈಬ್ರರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಅವು 'ಮನರಂಜನೆ'ಗಾಗಿ ಎರವಲು ಪಡೆಯುವ ಚಿತ್ರಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟವು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯವೊಂದು ತನ್ನದೇ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಾನೇ ನೋಡಿ 'ರಂಜನೆ' ಪಡೆಯುವ ಅಸಹ್ಯಕರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರವೊಂದು ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.

ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿನ ದಾರ್ಶನಿಕರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾದ ಗೈ ಡೇಬೋರ್ಡ್ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ - 'ಒಂದುವೇಳೆ, ನಿಜ ಜಗತ್ತು ಸರಳ ಚಿತ್ರಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಸರಳ ಚಿತ್ರಗಳು ನಿಜವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತವೆ; ಮತ್ತು ಆಗ ಅವು ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮೋಹಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ನಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸತೊಡಗುತ್ತವೆ'.

ಈ ಕಿರುಬರಹದಲ್ಲಿ ೧೯೯೦ರಿಂದ ೨೦೧೦ರವೇಗಿನ ನೀನಾಸಮ್‌ನ ಒಂದೊಂದೂ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ನೋಟವನ್ನು ಒಟ್ಟಯಿಸಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳೂ ಸಂಗ್ರಹಗೊಳಿಸಿದ್ದು; ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಜಮಾಸುಗೊಳಿಸಿದ್ದು. ಅಲ್ಲದೆ, ನೀನಾಸಮ್‌ನ ಹಲವು ಶಾಖೆಗಳ ಕಾರ್ಯವರ್ಷವು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಷದ ಅನುದಾನಗಳು ತಡವಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಮುಂದಿನ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಹಲವೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಆಯಾ ವರ್ಷದ ಪರಿಶೋಧಿತ ಆಯವ್ಯಯಪಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಇವು ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮರುಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ತಃಖ್ತೆಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಸ್ಥೂಲನೋಟ ಮಾತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇವು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ರಂಗಮಂದಿರ

ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಅನುದಾನವನ್ನೂ ಸ್ಥಳೀಯೇತರ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದದ್ದು ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ; ಅದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೊದಲ ಕಟ್ಟಡವಾದ ಶಿವರಾಮಕಾರಂತ ರಂಗಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ. ಆಗ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಆ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ೧೯೭೨-೯೦ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಉಪಕರಣ ಸೇರ್ಪಡೆಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಡ ವಿಸ್ತರಣೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೂಡಿ, ೧೯೭೨-೯೦ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ರಂಗಮಂದಿರಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ನೀನಾಸಮ್ ಪಡೆದ ಧನಸಹಾಯದ ಒಟ್ಟು ಚಿತ್ರ ಹೀಗಿದೆ:

ಶಿವರಾಮಕಾರಂತರಂಗಮಂದಿರ : ೧೯೭೨-೧೯೯೦

ವರ್ಷ	ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ	ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ	ಒಟ್ಟು
೧೯೭೧	೪೨,೫೦೦	೪೨,೫೦೦	೮೫,೦೦೦
೧೯೭೩		೨೨,೫೦೦	೨೨,೫೦೦
೧೯೭೬		೨೦,೦೦೦	೨೦,೦೦೦
೧೯೭೯		೨೪,೫೦೦	೨೪,೫೦೦
೧೯೮೬	೨೦,೦೦೦	೭,೫೦೦	೨೭,೫೦೦
೧೯೮೯	೩೦,೦೦೦		೩೦,೦೦೦
ಒಟ್ಟು	೯೨,೫೦೦	೧,೧೭,೦೦೦	೨,೦೯,೫೦೦

ನೀನಾಸಮ್:

ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ನೋಟ

೧೯೪೯ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹವ್ಯಾಸಿ ನಾಟಕತಂಡವಾಗಿ ಆರಂಭವಾಗಿ, ಬಳಿಕ ಚಾರಿಟಬಲ್ ಸೊಸೈಟಿಯಾಗಿ ನೊಂದಾವಣೆಗೊಂಡ ನೀನಾಸಮ್ ತನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ೧೯೭೦ರ ದಶಕದಿಂದೀಚೆಗೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ರಂಗ ಮಂದಿರದ ನಿರ್ಮಾಣ, ರಂಗಶಿಕ್ಷಣಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆ, ತಿರುಗಾಟ ತಂಡದ ಆರಂಭ - ಮೊದಲಾಗಿ ೧೯೭೦-೯೦ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಬಾಹುಳ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅನುದಾನವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಹಾಯಧನವನ್ನೂ ಪಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲೇ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ವಹಿವಾಟಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತೆರೆದಿಡುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಯೋಚಿಸಿ, ಮೇ ೧೯೯೧ರಲ್ಲಿ 'ನೀನಾಸಮ್: ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು' ಎಂಬ ಕಿರುಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತ್ತು; ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನೀನಾಸಮ್‌ನ ವಾರ್ತಾಪತ್ರ 'ಮಾತುಕತೆ'ಯೊಂದಿಗೆ ವಿತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. 'ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮ' - ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಉದ್ಯುಕ್ತವಾದ ಆ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ, ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅದುವರೆಗೆ ಪಡೆದ ಅನುದಾನ-ದೇಣಿಗೆಗಳ ಮತ್ತು ಸ್ಥೂಲ ಆಯವ್ಯಯದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಅನಂತರ ಈಗ ಎರಡು ದಶಕಗಳು ಕಳೆಯುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ೧೯೯೦-೨೦೧೦ರ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೀನಾಸಮ್‌ನ ಹಲವಾರು ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಿಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ; ಚೊತೆಗೆ, ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರ ಮತ್ತು ನೀನಾಸಮ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಮೊದಲಾದ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಗತಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತೆರೆದಿಡುವುದು ಉಚಿತವೆಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅನ್ನಿಸಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಕಟಣೆ ಹೊರಬರುತ್ತಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯು ಸರ್ಕಾರಿ ಅನುದಾನಗಳ ವಿವರ ಮಾತ್ರ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಂಗಮಂದಿರಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟು ೩,೮೨,೫೦೦ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರೇತರ ದೇಣಿಗೆ ಒದಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಂದರೆ, ೧೯೯೦ರವರೆಗೆ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಸೇರ್ಪಡೆಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚಾದ ಒಟ್ಟು ಹಣ ರೂ. ೫,೯೨,೦೦೦.

೧೯೯೦ ಮತ್ತು ೨೦೦೬ರ ನಡುವೆ ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಯಾವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ೨೦೦೬ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ನವೀಕರಣ ಅಗತ್ಯವಾಯಿತು. ೨೦೦೫-೦೬ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೯.೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ನವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಹಲವು ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಲಾಗಿದ್ದು ಅದರ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ:

ರಂಗಮಂದಿರ ನವೀಕರಣ ೨೦೦೫-೦೬: ಧರ್ಮ-ಅನುದಾನ	
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು	೧೬,೦೦,೦೦೦
ಡಾ. ವಿಜಯ ಮಲ್ಯ ಅವರ ಸಂಸದ ನಿಧಿ	೧೦,೦೦,೦೦೦
ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ ಅವರ ಸಂಸದ ನಿಧಿ	೫,೦೦,೦೦೦
ಡಾ. ಮೋಹನದಾಸ ಪೈ, ಬೆಂಗಳೂರು	೫,೦೦,೦೦೦
ಮೆ. ಪೂರ್ವಂಕರ ಪ್ರಾಚಿನ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು	೫,೦೦,೦೦೦
ಶ್ರೀಮತಿ ಆಶಾ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಆನಂದ ತಳವಾಯಿ	೧,೦೦,೦೦೦
ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೇಣಿಗೆಗಳು	೭,೫೦,೦೦೦
ಒಟ್ಟು	೪೯,೫೦,೦೦೦

ಮೇಲಿನ ಎರಡೂ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಕಾಣುವ ಪ್ರಕಾರ, ೧೯೭೨-೨೦೧೦ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವರಾಮಕಾರಂತ ರಂಗಮಂದಿರದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಹಲವು ಹಂತಗಳ ನವೀಕರಣಗಳೆಲ್ಲದಕ್ಕಾಗಿ ಆದ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು ರೂ. ೫೫.೪೨ ಲಕ್ಷ.

ಇತರ ಕಟ್ಟಡಗಳು

೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ನೀನಾಸಮ್ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವು ಆರಂಭವಾದ ಬಳಿಕ, ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ರಂಗಮಂದಿರವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅಗತ್ಯ ತಲೆದೋರಿತು. ಹಾಗಾಗಿ, ಕ್ರಮೇಣ ನೀನಾಸಮ್ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಇತರ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಸೀಮಿತ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ೧೯೭೨-೯೦ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನಿರ್ಮಿತಗೊಂಡ ಕಟ್ಟಡಗಳು - ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡ, ತಾಲೀಮಿನ ಕೊಠಡಿ (ಮುಂದೆ ಇದು ವಿಸ್ತರಣೆಗೊಂಡು ಭೋಜನಶಾಲೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿದೆ), ಅತಿಥಿ ಗೃಹ,

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ವಸತಿಗೃಹ ಮತ್ತು ವಾಹನ ಬಿಡಾರ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗಾಗಿ ಪಡೆದ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಆದ ವೆಚ್ಚದ ವಿವರಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

ಕಟ್ಟಡ	ಸಹಾಯ
ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡ (ದೇಣಿಗೆಗಳಿಂದ)	೩೫,೦೦೦
ತಾಲೀಮಿನ ಕೊಠಡಿ (ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಇತರ ದೇಣಿಗೆಗಳು)	೮೦,೫೦೦
ಅತಿಥಿ ಗೃಹ (ದೇಣಿಗೆಗಳಿಂದ)	೭೫,೦೦೦
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ವಸತಿಗೃಹ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಸಹಾಯ)	೧,೨೦,೦೦೦
ವಾಹನ ಬಿಡಾರ (ದೇಣಿಗೆಗಳಿಂದ)	೧೦,೦೦೦
ಒಟ್ಟು	೩,೨೦,೫೦೦

ಅದೇ ರೀತಿ, ೧೯೯೦-೨೦೧೦ರ ನಡುವೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳೆಂದರೆ : ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಸತಿಗೃಹ, ಗ್ರಂಥಾಲಯ/ಕಛೇರಿ, ಸಭಾಂಗಣ/ಕಿರು ರಂಗಮಂದಿರ, ತಾಲೀಮಿನ ಕೊಠಡಿ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗಾಗಿ ಪಡೆದ ಸಹಾಯ ಹೀಗಿದೆ:

ವರ್ಷ	ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ	ಇತರ ದೇಣಿಗೆ	ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ
೧೯೯೦-೯೧	೨೧,೦೦೦	೨೫,೦೦೦	೪೬,೦೦೦
೧೯೯೧-೯೨	೪೨,೦೦೦	೪೮,೦೦೦	೯೦,೦೦೦
೧೯೯೨-೯೩	೮೨,೫೦೦	೯೨,೫೦೦	೧,೮೦,೦೦೦
೧೯೯೩-೯೪	೧,೪೦,೦೦೦	೧,೪೪,೦೦೦	೨,೮೪,೦೦೦
೧೯೯೪-೯೫	೧,೨೦,೫೦೦	೧,೩೦,೫೦೦	೨,೫೧,೦೦೦
೧೯೯೫-೯೬	೧,೬೨,೫೦೦	೧,೬೯,೦೦೦	೩,೩೧,೫೦೦
೨೦೦೧-೦೨	೨,೬೮,೦೦೦	೨,೭೭,೦೦೦	೫,೪೫,೦೦೦
ಒಟ್ಟು	೮,೪೬,೫೦೦	೮,೮೬,೦೦೦	೧೭,೩೨,೫೦೦

ನೀನಾಸಮ್ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣಕೇಂದ್ರ

೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣಕೇಂದ್ರವು ಮೊದಲ ಎರಡು ವರ್ಷ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಡೆದು ಬಳಿಕ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಿತು. ಅನಂತರ, ೧೯೮೩-೮೪ರಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರೂಪಿತವಾದ ಅನುದಾನ ಸಂಹಿತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ವಾರ್ಷಿಕ ಅನುದಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ, ಕಳೆದ ಸುಮಾರು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಸತತವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರವು ಪಡೆದ ಅನುದಾನದ ತೇಜ್ವಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ:

ನೀನಾಸಮ್ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅನುದಾನ : ೧೯೮೦-೨೦೧೦

ವರ್ಷ	ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ				ನೀನಾಸಮ್ ಖರ್ಚು
	ವೇತನ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ	ಉಪಕರಣ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚಗಳು	ಜುಮ್ಮಾ	
೮೦-೮೧	-	-	-	೦.೫೦	೦.೫೦
೮೧-೮೨	-	-	-	೦.೫೦	೦.೫೦
೮೨-೮೩	-	-	-	೦.೫೦	೦.೫೦
೮೩-೮೪	೦.೨೦	-	೦.೧೪	೦.೪೧	೧.೨೫
೮೪-೮೫	೧.೦೫	-	-	೦.೪೧	೧.೪೬
೮೫-೮೬	೧.೨೯	-	೦.೦೬	೦.೪೧	೧.೭೬
೮೬-೮೭	೧.೩೨	೦.೩೪	೦.೨೧	೦.೩೯	೨.೨೬
೮೭-೮೮	೧.೫೦	೦.೩೬	೦.೦೭	೦.೩೯	೨.೩೨
೮೮-೮೯	೧.೬೩	೦.೩೬	೦.೧೧	೦.೩೯	೨.೪೯
೮೯-೯೦	೧.೬೪	೦.೪೦	೦.೨೪	೦.೩೯	೨.೬೭
೯೦-೯೧	೧.೮೪	೦.೩೮	೦.೧೫	೦.೩೯	೨.೬೬
೯೧-೯೨	೪.೪೦	೦.೪೮	೦.೧೬	೦.೩೯	೫.೪೩
೯೨-೯೩	೪.೧೫	೦.೬೬	೦.೧೪	೦.೩೯	೫.೩೪
೯೩-೯೪	೪.೪೨	೦.೬೬	೦.೧೫	೦.೩೯	೫.೬೨
೯೪-೯೫	೫.೪೭	೦.೬೩	೦.೧೫	೦.೩೯	೬.೬೪
೯೫-೯೬	೫.೬೫	೦.೬೪	-	೦.೩೯	೬.೬೮
೯೬-೯೭	೬.೧೨	೦.೮೧	-	೦.೩೯	೭.೩೨
೯೭-೯೮	೬.೦೩	೦.೭೪	-	೦.೬೦	೭.೩೭
೯೮-೯೯	೬.೯೮	೧.೧೨	೦.೯೦	೧.೧೩	೧೧.೧೩
೯೯-೦೦	೭.೦೪	೧.೩೨	೦.೪೫	೧.೧೩	೧೦.೯೪
೦೦-೦೧	೭.೫೨	೧.೩೫	೦.೪೫	೧.೧೩	೧೧.೪೫
೦೧-೦೨	೧೦.೯೦	೧.೩೫	೦.೪೫	೧.೧೩	೧೪.೮೩
೦೨-೦೩	೧೦.೮೦	೧.೩೫	೦.೪೫	೧.೧೩	೧೪.೭೩
೦೩-೦೪	೧೨.೪೩	೧.೨೧	೦.೪೫	೧.೧೩	೧೬.೨೨
೦೪-೦೫	೧೧.೦೩	೧.೩೦	೦.೬೦	೧.೧೩	೧೫.೦೬
೦೫-೦೬	೧೨.೧೫	೧.೩೨	೦.೪೫	೧.೦೭	೧೫.೯೯
೦೬-೦೭	೧೨.೨೮	೧.೩೭	೦.೪೫	೧.೧೩	೧೬.೧೮
೦೭-೦೮	೧೩.೦೨	೧.೩೫	೦.೪೫	೧.೧೩	೧೬.೯೫
೦೮-೦೯	೧೯.೦೩	೧.೩೫	೦.೪೫	೧.೧೩	೨೨.೯೬
೦೯-೧೦	೨೦.೪೧	೧.೭೨	೦.೫೦	೧.೯೬	೨೪.೫೯
ಒಟ್ಟು	೧೯೦.೮೦	೨೨.೫೨	೭.೬೩	೩೨.೪೫	೨೫೩.೪೦

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪಟ್ಟಿಯು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ, ೧೯೮೦ರಿಂದ ೨೦೧೦ರವರೆಗೂ ನೀನಾಸಮ್ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣಕೇಂದ್ರವು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಒಟ್ಟು ಅನುದಾನ - ರೂ. ೨೫೩.೪೦ ಲಕ್ಷ (ಪ್ರತಿವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ರೂ. ೮.೪೫ ಲಕ್ಷ). ಮತ್ತು ಇದುವರೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು ರೂ. ೨೬೩.೦೬ ಲಕ್ಷ (ಪ್ರತಿವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ರೂ. ೮.೭೭ ಲಕ್ಷ). ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ೯.೬೬ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವು ಇದುವರೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಲವು ರಂಗಶಿಕ್ಷಣಶಾಲೆಗಳ ಆದಾಯವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ದೆಹಲಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕಶಾಲೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅನುದಾನವು ಈ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಅನುದಾನದ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಪಟ್ಟು. ಕೇಂದ್ರದ ಇಂಥ ಮಿತವ್ಯಯವು ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ: ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನೂ ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅನುದಾನ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ತುಂಬ ಕಡಿಮೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಈ ಕೇಂದ್ರವು ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈವರೆಗೂ ನೀನಾಸಮ್ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣಕೇಂದ್ರವು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಲವು ಗೌರವ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ; ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಹಲವು ಹಿತ್ತೈಷಿಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಉಚಿತವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಹಲವೊಮ್ಮೆ ತುಂಬ ಕಡಿಮೆ ಗೌರವಧನದೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಇಂಥ ಮಿತವ್ಯಯವು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ನೀನಾಸಮ್ ತಿರುಗಾಟ

ನೀನಾಸಮ್ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹೊರಬಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಆಗಲೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ತಿರುಗಾಟ ಯೋಜನೆಯು ಈವರೆಗೆ ೨೫ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ. ಮೊದಲ ವರ್ಷ ಅದು ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನ/ಧನಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆದರೆ, ಆ ಬಳಿಕ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳಿಂದ ನಿಯತ ಅನುದಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಆಗಾಗ ಚಾಹೀರಾತಿನಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದಿದೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ನಾಟಕಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಪ್ರಾಯೋಜನೆಯಿಂದ ಬಂದ ಗಣನೀಯ ಆದಾಯವು ಕಳೆದ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ತಿರುಗಾಟಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ವಿವರಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ:

ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆದಾಯವಿವರ : ೧೯೮೫-೨೦೧೦

ವರ್ಷ	ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಸಂ.ನಾ. ಆಕಾಡೆಮಿ ಆನುದಾನ	ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಆದಾಯ	ಜಾರ್ಜ್‌ರಾತು	ಒಟ್ಟು
೧೯೮೫-೮೬	-	೧,೧೧೧,೦೦೦	೧,೧೦೦	೧,೧೧೨,೦೦೦
೧೯೮೬-೮೭	೩೦,೦೦೦	೧,೬೮೧,೦೦೦	೨,೦೦೦	೨,೦೧೩,೦೦೦
೧೯೮೭-೮೮	೨೨,೦೦೦	೨,೨೨೧,೦೦೦	೪,೦೦೦	೨,೨೪೭,೦೦೦
೧೯೮೮-೮೯	೩೪,೦೦೦	೨,೦೩೧,೦೦೦	೩,೦೦೦	೨,೧೦೮,೦೦೦
೧೯೮೯-೯೦	೫೭,೦೦೦	೧,೯೯೬,೦೦೦	೩,೦೦೦	೨,೦೫೬,೦೦೦
೧೯೯೦-೯೧	೫೭,೦೦೦	೧,೬೫೧,೦೦೦	೩೮,೦೦೦	೧,೭೪೬,೦೦೦
೧೯೯೧-೯೨	೬೦,೦೦೦	೨,೬೦೧,೦೦೦	೮೨,೦೦೦	೨,೭೪೩,೦೦೦
೧೯೯೨-೯೩	೮೨,೦೦೦	೨,೮೯೧,೦೦೦	೧,೦೪೧,೦೦೦	೪,೭೫೪,೦೦೦
೧೯೯೩-೯೪	೭೦,೦೦೦	೩,೯೯೧,೦೦೦	೨,೦೦೦	೪,೬೬೨,೦೦೦
೧೯೯೪-೯೫	೧,೧೧೧,೦೦೦	೩,೨೧೧,೦೦೦	೨೬,೦೦೦	೪,೩೪೮,೦೦೦
೧೯೯೫-೯೬	೧,೬೦೦,೦೦೦	೩,೧೩೧,೦೦೦	೧,೦೦೦,೦೦೦	೫,೭೩೧,೦೦೦
೧೯೯೬-೯೭	೧,೧೧೧,೦೦೦	೪,೫೩೧,೦೦೦	೧,೧೧೧,೦೦೦	೬,೭೫೩,೦೦೦
೧೯೯೭-೯೮	೨,೦೧೧,೦೦೦	೫,೦೮೧,೦೦೦	೧,೧೯೧,೦೦೦	೮,೨೮೩,೦೦೦
೧೯೯೮-೯೯	೨,೦೧೧,೦೦೦	೪,೯೯೧,೦೦೦	೧,೨೫೧,೦೦೦	೮,೨೫೩,೦೦೦
೧೯೯೯-೦೦	೫,೬೫೧,೦೦೦	೪,೨೨೧,೦೦೦	೧,೦೦೦,೦೦೦	೧೦,೮೭೨,೦೦೦
೨೦೦೦-೦೧	೭,೪೫೧,೦೦೦	೩,೯೯೧,೦೦೦	೧,೨೩೧,೦೦೦	೧೨,೬೭೨,೦೦೦
೨೦೦೧-೦೨	೭,೪೫೧,೦೦೦	೫,೩೧೧,೦೦೦	೧,೦೦೦	೧೨,೭೬೨,೦೦೦
೨೦೦೨-೦೩	೭,೫೫೧,೦೦೦	೫,೪೫೧,೦೦೦	೩೭,೦೦೦	೧೩,೩೩೯,೦೦೦
೨೦೦೩-೦೪	೭,೫೫೧,೦೦೦	೪,೫೨೧,೦೦೦	೨೧,೦೦೦	೧೨,೨೯೨,೦೦೦
೨೦೦೪-೦೫	೭,೫೫೧,೦೦೦	೫,೪೨೧,೦೦೦	೮೯,೦೦೦	೧೩,೦೬೧,೦೦೦
೨೦೦೫-೦೬	೭,೬೫೧,೦೦೦	೪,೪೭೧,೦೦೦	೨,೪೮೧,೦೦೦	೧೪,೬೦೩,೦೦೦
೨೦೦೬-೦೭	೭,೬೦೧,೦೦೦	೫,೪೯೧,೦೦೦	೧,೦೦೦	೧೩,೧೯೨,೦೦೦
೨೦೦೭-೦೮	೭,೬೦೧,೦೦೦	೫,೦೨೧,೦೦೦	೮೭,೦೦೦	೧೩,೭೦೯,೦೦೦
೨೦೦೮-೦೯	೧,೫೧೦,೦೦೦	೬,೫೧೧,೦೦೦	೫೧,೦೦೦	೮,೦೭೨,೦೦೦
೨೦೦೯-೧೦	೧,೫೧೦,೦೦೦	೮,೫೬೧,೦೦೦	೫೧,೦೦೦	೧೦,೧೨೨,೦೦೦
ಒಟ್ಟು	೧೦೮,೭೭೦,೦೦೦	೧೦೦,೩೩೧,೦೦೦	೧೫,೨೭೨,೦೦೦	೨೨೪,೩೭೩,೦೦೦

ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರ

ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ಆಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರವು ಕೆಲವರ್ಷ ೧೦ ದಿನ, ಬಳಿಕ ೭ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದಿದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಗೋಷ್ಠಿ-ಉಪನ್ಯಾಸ-ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಸಂಜೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉತ್ಸವವೂ ಕೂಡಿರುವ ಶಿಬಿರ ಇದು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಲು ನೀನಾಸಮ್ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಧನಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಬಂದಿದೆ: ೧. ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಶುಲ್ಕದಿಂದ, ೨. ೧೯೯೧ರಿಂದ ೨೦೦೩ರವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನವಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಚಿವಾಲಯದಿಂದ, ೩. ೨೦೦೩ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ನೆಡಲ್ವಾರ್ಡ್ ಮೂಲದ ಹಿವೋನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಧನಸಹಾಯದಿಂದ, ಮತ್ತು ೪. ಇತರ ದೇಶೀಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಜೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪ್ರಾಯೋಜನೆಯಿಂದ. ೧೯೯೧ರಿಂದ ೨೦೦೩ರವರೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದ ಸ್ವಲ್ಪತಃ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ (೨೦೦೩ರಿಂದ ೨೦೧೦ರವರೆಗಿನ ಧನಸಹಾಯವು ಹಿವೋನ್‌ನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದು ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ):

ವರ್ಷ	ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರ	ಆದಾಯಮೂಲಗಳು	ಒಟ್ಟು
೧೯೯೧	೧೦,೦೦೦	೪೦,೦೭೫	೫೦,೦೭೫
೧೯೯೨	೪೪,೦೦೦	೪೮,೪೩೬	೯೨,೪೩೬
೧೯೯೩	೨೮,೭೫೦	೨೧,೩೨೫	೫೦,೦೭೫
೧೯೯೪	೬೨,೫೦೦	೭,೫೦೦	೭೦,೦೦೦
೧೯೯೫	೫೧,೦೦೦	೯೨,೫೦೦	೧,೪೩,೫೦೦
೧೯೯೬	೫೦,೦೦೦	೫೭,೧೦೦	೧,೦೭,೧೦೦
೧೯೯೭	೯೫,೦೦೦	೮೬,೬೫೦	೧,೮೧,೬೫೦
೧೯೯೮	೪೫,೦೦೦	೧,೪೩೧,೦೦೦	೧,೪೮೬,೦೦೦
೧೯೯೯	೧,೦೦೦,೦೦೦	೧,೨೯೧,೦೯೦	೨,೨೯೨,೦೯೦
೨೦೦೦	೧,೦೦೦,೦೦೦	೧,೩೧೧,೩೩೪	೨,೩೧೨,೩೩೪
೨೦೦೧	೧,೨೫೧,೦೦೦	೨,೪೫೧,೨೮೬	೩,೭೦೨,೨೮೬
೨೦೦೨	೧,೦೦೦,೦೦೦	೨,೨೭೨,೬೬೨	೩,೨೭೨,೬೬೨
೨೦೦೩	-	೩,೩೧೧,೧೧೧	೩,೩೧೧,೧೧೧
ಒಟ್ಟು	೮,೧೧೦,೨೫೦	೧೫,೬೦೧,೧೬೯	೨೩,೭೧೧,೪೧೯

ಇತರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ರಂಗಶಿಕ್ಷಣಕೇಂದ್ರ, ತಿರುಗಾಟ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರಗಳು ಹಲವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದರೆ, ಇವಲ್ಲದೆ, ಕಿರು ಅವಧಿಯ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ತತ್ಕಾಲೀನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀನಾಸಮ್ ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ಧನಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಕೆಳಗಿದೆ; ವಿದೇಶಿ ನೆರವಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು, ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆಯ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ಶಾಲಾರಂಗ: ೧೯೯೨-೯೩ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೀನಾಸಮ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಂಗತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂತೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ನಡೆಸಿತ್ತು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಯೋಜಿತವಾದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನೀನಾಸಮ್ ರೂ. ೧,೬೦,೦೦೦ ವನ್ನು ವಿಶೇಷ ಅನುದಾನವಾಗಿ ಪಡೆದಿದೆ.
೨. ರಂಗಮಂದಿರಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ: ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ರಂಗಮಂದಿರಗಳು ಮತ್ತು ರಂಗಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸತತವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ರಂಗಸ್ಥಳಗಳು — ಇವುಗಳ ನಿಖರ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಯ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ನೀನಾಸಮ್ ೧೯೯೧ ಮತ್ತು ೨೦೦೨ರ ನಡುವೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ನಡೆಸಿದೆ. ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೂ ಇಂಡಿಯಾ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಫಾರ್ ದಿ ಆರ್ಟ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಅವರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಸಹಾಯ ದೊರೆತಿದೆ: ೧೯೯೧-೯೨ - ೧,೦೦,೦೦೦; ೧೯೯೨-೯೩ - ೪,೨೫,೦೦೦; ೨೦೦೫-೦೬ - ೩,೦೦,೦೦೦; ೨೦೦೬-೦೭ - ೧,೫೦,೦೦೦. ಒಟ್ಟು ರೂ. ೧೦,೨೫,೦೦೦.
೩. ವಿಸ್ತರಣ ಶಿಬಿರಗಳು: ೧೯೯೦ ಮತ್ತು ೨೦೦೧ರ ನಡುವೆ ನೀನಾಸಮ್ ಹಲವು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಬಗೆಯ ವಿಸ್ತರಣ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಂಗತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನುಳಿದವು ಬೇರೆ ಕಲೆಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ನೀನಾಸಮ್ ಮುಂಬಯಿಯ ರತನ್ ಟಾಟಾ ಟ್ರಸ್ಟ್ ನಿಂದ ೨೦೦೬-೦೭ ಮತ್ತು ೦೭-೦೮ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಗಳನ್ನು ಅನುದಾನವಾಗಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ೨೦೦೮-೦೯ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಫಾರ್

ದಿ ಆರ್ಟ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಅವರಿಂದ ಒಟ್ಟು ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಪಡೆದ ಒಟ್ಟು ಧನಸಹಾಯ ರೂ. ೨೫.೨೫ ಲಕ್ಷ.

೪. ಊರುಮನೆ ಉತ್ಸವ: ೨೦೦೮ರಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ನೀನಾಸಮ್ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉತ್ಸವವೊಂದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ದೇಣಿಗೆಗಳಿಂದ ಭರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐದು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಕಲಾರಸಗ್ರಹಣ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ 'ಅನುಸಂಧಾನ' ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ (೨೦೦೩) ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡದ ಆಯ್ದು ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರಯೋಗಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವಿಡಿಯೋ ಚಿತ್ರಗಳ ಮಾಲಿಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ 'ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಕನ್ನಡಿ' (೧೯೯೯) ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ನೀನಾಸಮ್ ೧೯೯೮-೨೦೦೪ರ ನಡುವೆ ನಡೆಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾಗ್‌ಸೆಸೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಸಹಾಯ ದೊರಕಿದ್ದು, ಅದು ದಿ.ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ ಹೆಸರಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬಂದದ್ದಾದ್ದರಿಂದ ನೀನಾಸಮ್ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನೂ ಇಲ್ಲೇ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ನೀನಾಸಮ್ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದೆ. ಅಂಥ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಳ, ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ವಸತಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಚಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಉಳಿದ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಜತೆಗಿದ್ದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ — ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ೧೯೯೦ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಅಭಿನಯ ಕಮ್ಮಟ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಿಯಾಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ೨೦೦೫ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಶಿಬಿರ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಎಸ್.ಎನ್. ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಕೆಲವು ಶಿಬಿರಗಳು, ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರದ್ವಿ ಥಿಯೇಟರ್‌ನ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ೨೦೦೫ರಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ ಅಮೇರಿಕಾದ ಫುಟ್ಸಾಬಾನ್ ನಾಟಕ ತಂಡದ ರಂಗಶಿಬಿರ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅನನ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಯುವಸಂಗೀತೋತ್ಸವ — ಇವು ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀನಾಸಮ್ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕೆಲವೇ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

ವಿದೇಶಿ ನೆರವು

ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ವಿದೇಶಿ ಧನಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ. ೧೯೮೩-೮೫ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೀನಾಸಮ್ ನಡೆಸಿದ ಜನಸ್ಪಂದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಗ ಅಮೇರಿಕಾದ ಫೋರ್ಡ್ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಸಹಾಯ ದೊರಕಿತು. ಆಗ ನೀನಾಸಮ್ ಈ ಸಹಾಯವನ್ನು ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ತನ್ನ ಯಾವುದೇ ಕೇಂದ್ರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸದೆ ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚಲನಚಿತ್ರ ರಸಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ರಂಗತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಗಳ ಯೋಜನೆಗೆ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಮತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಎರಡನೆಯ ಹಂತವಾಗಿ, ೧೯೮೬ರಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ತಂಡಗಳಿಗೆ ರಂಗೋಪಕರಣಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಹಾಯವಾಗಿ ಕೂಡಾ ಈ ಫೋರ್ಡ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ನೆರವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಫೋರ್ಡ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಿಂದ ಆಗ ದೊರೆತ ಧನಸಹಾಯದ ಒಟ್ಟು ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ:

ವರ್ಷ	ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	ಸಹಾಯದ ಮೊತ್ತ
೧೯೮೩-೮೫	ಜನಸ್ಪಂದನ - ಹಂತ ೧	೯,೯೩,೨೪೫
೧೯೮೬	ಜನಸ್ಪಂದನ - ಹಂತ ೨	೩,೧೭,೪೫೩
ಒಟ್ಟು		೧೩,೧೦,೬೯೮

೧೯೮೨-೮೬ರ ನಡುವಿನ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೭೬ ಚಲನಚಿತ್ರ ರಸಗ್ರಹಣ ಶಿಬಿರಗಳು ಮತ್ತು ೩೭ ರಂಗತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಗಳು ನಡೆದವು; ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಗದ ೬ ರಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಸಹಾಯದಿಂದ ರಂಗೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದವು. ಮುಂದೆ, ಫೋರ್ಡ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಈ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೂ ಕೂಡ, ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಾಹ್ಯ ನೆರವು ಪಡೆಯುವುದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾದೀತೆಂದು ನೀನಾಸಮ್ ಆ ಬಳಿಕ ಫೋರ್ಡ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ನೆರವು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಸುಮಾರು ೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ, ೨೦೦೪ರಲ್ಲಿ ನೀನಾಸಮ್ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಿದೇಶಿ ನೆರವು ಪಡೆಯಿತು. ಈ ಬಾರಿ ನೆರವು ದೊರೆತಿದ್ದು ನೆದರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಮೂಲದ ಹಿವೋಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ. ಮೊದಲೆರಡು ವರ್ಷ ಹಿವೋಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು; ಅಲ್ಲಿದ್ದೀಚೆಗೆ ಅದು ನೀನಾಸಮ್‌ನ ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಗುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ - ೧. ನೀನಾಸಮ್‌ನ ವಿವಿಧ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೊರಗಿನ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಫೆಲೋಷಿಪ್ ಯೋಜನೆ, ೨. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರ, ೩. ವಿಸ್ತರಣ ಶಿಬಿರಗಳು ಮತ್ತು ೪. ತುರ್ತಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾಗುವ

ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉಪಕರಣಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಇದುವರೆಗೆ ಹಿವೋಸ್ ಕೊಟ್ಟ ನೆರವಿನ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ:

ವರ್ಷ	ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	ಸಹಾಯದ ಮೊತ್ತ
೨೦೦೪-೦೫	ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರ	೩,೫೨,೫೬೬
೨೦೦೫-೦೬	ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರ	೩,೮೮,೭೬೩
೨೦೦೬-೦೭	೪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು	೮,೮೭,೯೫೦
೨೦೦೭-೦೮	೪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು	೧೪,೩೨,೯೯೩
೨೦೦೮-೦೯	೪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು	೮,೪೬,೦೨೧
೨೦೦೯-೧೦	೪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು	೯,೬೬,೯೬೪
ಒಟ್ಟು		೪೮,೭೫,೨೫೭

ಸಂಚಿತ ಠೇವಣಿಗಳು

ಸುಮಾರು ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳ ಭದ್ರತಾನಿಧಿಯೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ನೀನಾಸಮ್ ತಿರುಗಾಟವು ಕಳೆದ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಅಷ್ಟಷ್ಟೇ ಉಳಿಸಿ ಒಟ್ಟು ರೂ. ೭ ಲಕ್ಷವನ್ನು ಸಂಚಿತ ಠೇವಣಿಯಾಗಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ನೀನಾಸಮ್ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವು ತನಗೆ ಬಂದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಂಚಯಿಸಿ ರೂ. ೪.೪ ಲಕ್ಷದ ಸಂಚಿತನಿಧಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ನಿಧಿಗಳನ್ನೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಅನುದಾನ ಬರುವುದು ತಡವಾದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಅನಿವಾರ್ಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಆಪದ್ಧನವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನೀನಾಸಮ್ ಮಾತುಕತೆ

ಕಳೆದ ೨೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ನೀನಾಸಮ್ ಮಾತುಕತೆಯು ಚಂದಾಹಣ ಮತ್ತು ಅಪರೂಪದ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ನಡೆದಿದೆ. ಎರಡು ಬಾರಿ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಥಾನದ ನೆರವು ಇದಕ್ಕೆ ದೊರಕಿದೆ: ೨೦೦೬-೦೭ - ೫,೦೦೦ ಮತ್ತು ೨೦೦೮-೦೯ - ೫,೦೦೦; ಒಟ್ಟು ರೂ. ೧೦,೦೦೦

ನೀನಾಸಮ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ - ಅಂದರೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸುಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ - ನೀನಾಸಮ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಆಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಮ್ಯಾಗೆಸೆಸೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ದಿ.ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರಿಗೆ

ಬಂದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿಧನವನ್ನು ಒಟ್ಟುಯಿಸಿ ಇಡಲಾಗಿರುವ ಈ ದತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ರೂ. ೯ ಲಕ್ಷ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಹಲವು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನಿತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸುತ್ತಬಂದಿದೆ.

ಕ್ರೋಢೀಕರಣ

ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನೀನಾಸಮ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಶಾಖೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈವರೆಗೆ ಪಡೆದ ಎಲ್ಲ ಅನುದಾನ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಧನಸಹಾಯಗಳ ಒಟ್ಟು ತೇಜ್ವಿ ಹೀಗಿದೆ:

೨೦೧೦ರವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಧನಸಹಾಯಗಳು: ಕ್ರೋಢೀಕೃತ ಮಾಹಿತಿ (ಲಕ್ಷ ರೂ.)	
ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ರಂಗಮಂದಿರ	೫೫.೪೨
ಇತರ ಕಟ್ಟಡಗಳು	೨೦.೫೩
ನೀನಾಸಮ್ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣಕೇಂದ್ರ	೨೬೩.೦೬
ನೀನಾಸಮ್ ತಿರುಗಾಟ	೨೨೪.೩೭
ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರ (೧೯೯೧-೨೦೦೩)	೨೩.೫೦
ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು	೩೧.೮೫
ವಿದೇಶಿ ಸಹಾಯ	೬೧.೮೫
ಒಟ್ಟು	೬೮೦.೫೮

ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಂತೆ, ಇದುವರೆಗೆ ನೀನಾಸಮ್ ಪಡೆದ ಅನುದಾನ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಧನಸಹಾಯಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ ಸುಮಾರು ೬ ಕೋಟಿ ೮೦ ಲಕ್ಷ ೫೮ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅನುದಾನದ ಪಾಲು ಶೇಕಡಾ ೭೫, ಧರ್ಮದ ಪಾಲು ಶೇಕಡಾ ೫.೭ ಮತ್ತು ಇತರ ಆದಾಯ ಶೇಕಡಾ ೧೯.೩. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಸಹಾಯ ಶೇಕಡಾ ೭೩ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಹಾಯ ಶೇಕಡಾ ೨೭. ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಶಿ ಸಹಾಯ ಶೇಕಡಾ ೯೧, ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಸಹಾಯ ಶೇಕಡಾ ೯.

ನೀನಾಸಮ್ ಆಸ್ತಿಗಳು

ಆದಾಯದ ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವಾಗಿ ನೀನಾಸಮ್ ಇದುವರೆಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ, ಅಂಥ ಆಸ್ತಿಯ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯವು ಸಂಸ್ಥೆಯ ೨೦೦೯-೧೦ರ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ - ಸವಕಳಿ ಕಳೆದು - ಒಟ್ಟು ರೂ. ೫೭.೨೩ ಲಕ್ಷ. ಈ ಸ್ಥಿರ-ಚರ ಆಸ್ತಿಗಳ ಸ್ಥೂಲ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ:

- ಹೆಗ್ಗೋಡು-ಹೊನ್ನೇಸರ-ಭೀಮನಕೋಣೆ ಈ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಧಿಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀನಾಸಮ್ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ಮೂರೂವರೆ ಎಕರೆ ಭೂ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಈ ನಿವೇಶನದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ - ಈಚೆಗೆ ನವೀಕರಣಗೊಂಡ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ರಂಗಮಂದಿರ, ಕಚೇರಿ ಕಟ್ಟಡ, ಬಸ್ ಶೆಡ್, ರಂಗಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಡ, ಕ್ಯಾಂಟೀನ್ ಕಟ್ಟಡ, ಅತಿಥಿ ಗೃಹ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೂ ಜತೆಗೆ ಒಂದು ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ಒಂದು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಹಿಂಭಾಗದ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಭಾಭವನ, ಸರಳವಾದೊಂದು ತಾಲೀಮುಗೃಹ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಎರಡು ವಸತಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಗ್ರಂಥಾಲಯ-ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಒಂದು ಬಯಲು ರಂಗಸ್ಥಳ - ಇವೆಲ್ಲ ಇದೆ.
- ಈ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನೀನಾಸಮ್‌ನ ಶಾಖೆಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗುವ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳು, ರಂಗವ್ಯವಸ್ಥೆ-ಪ್ರಕಾಶವ್ಯವಸ್ಥೆ-ಧ್ವನಿವ್ಯವಸ್ಥೆ-ವೇಷಭೂಷಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಉಪಕರಣಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿವೆ; ಜತೆಗೆ, ಗ್ರಂಥಸಂಗ್ರಹ, ದೃಶ್ಯಶ್ರವ್ಯ ಸಲಕರಣೆಗಳು, ಹಾಸ್ಟೆಲ್-ಅತಿಥಿಗೃಹಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಡುಗೆ ಸಲಕರಣೆ, ಹಾಸಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಹ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು, ಎರಡು ಜನರೇಟರ್, ಎರಡು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಮತ್ತು ಒಂದು ಬಸ್ಸು - ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಕೂಡ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚರ ಆಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

ಈಚೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನಗಲಿದ

ಯುವಗಾಯಕ, ಸಂಗೀತಯೋಜಕ

ಶ್ರೀ ಸುಭಾಷ್ ಹಾರೆಗೊಪ್ಪ

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದ

ಹರಿದಾಸ ಮಲ್ಲೆ ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಹೋರಾಟಗಾರ

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಆರ್.ಜಿ. ನಗರ್

ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ

ನೀನಾಸಮ್‌ನ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ.

ನೀನಾಸಮ್ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು: ಮಾರ್ಚ್-ಮೇ ೨೦೧೦

ನೀನಾಸಮ್ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ:

ನೀನಾಸಮ್ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣಕೇಂದ್ರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾರ್ಚ್-ಮೇ ೨೦೧೦ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದರು - ಜಪಾನಿ ನಾಟಕಕಾರ್ತಿ ಓಟಾ ಶೋಗೋ ಅವರ 'ನೀರಿನ ತಾಣ' (ನಿರ್ದೇಶನ: ಶಂಕರ್ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ್) ಮತ್ತು ಟಿ.ಪಿ. ಕೈಲಾಸಮ್ ಅವರ 'ತಾಳಿಕಟ್ಟೋಕ್ಕೋಲೀನೇ?' (ನಿರ್ದೇಶನ: ಅಕ್ಷರ ಕೆ.ವಿ). ಬಳಿಕ, ಮೇ ೨೦೧೦ರಲ್ಲಿ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣಕೇಂದ್ರದ ಈ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ನಾಟಕೋತ್ಸವ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲದೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿತವಾದ ೩ ನಾಟಕಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದವು - ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಎಂಡ್ ಡ್ರಾಮಾದವರ 'ದಿ ಲೇಡಿ ಆಫ್ ಬರ್ಮಾ', 'ಆತಂಕವಾದಿಯ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಾವು' ಮತ್ತು 'ಕೋಪನ್‌ಹೇಗನ್' (ಮೂರೂ ನಾಟಕಗಳ ನಿರ್ದೇಶನ: ಪ್ರಕಾಶ ಬೆಳವಾಡಿ) ಮತ್ತು ಬೈಂದೂರಿನ ಸುರಭಿನೃತ್ಯಕಲಾಶಾಲೆಯವರಿಂದ 'ಕನಸಿನವರು' (ನಿರ್ದೇಶನ: ಗಣಪತಿ ಹೋಬಳಿದಾರ್).

ನೀನಾಸಮ್ ಊರುಮನೆ ಉತ್ಸವ:

೨೦೧೦ ಮಾರ್ಚ್ ೪ರಿಂದ ೭ರವರೆಗೆ ನಡೆದ ಈ ವರ್ಷದ ನೀನಾಸಮ್ ಊರುಮನೆ ಉತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗೋಡು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಒಟ್ಟು ೮೦ ಕಲಾವಿದರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು - ಶಂಖಚಾಗಟೆ ವಾದನ, ಜಲತರಂಗ, ನಾಟ್ಯಸಂಗೀತ, ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯ, ಶಾಯಿಬಾಜಾ ವಾದನ, ನಾಗನೃತ್ಯ, ಹಾಡು, ಕೋಲಾಟ, ಭರತನಾಟ್ಯ, ಕಥನ, ಕಂಸಾಳಿ, ಕವಿಕೂಟ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಈ ಬಾರಿಯ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಈ ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾದ ನಾಲ್ಕು ನಾಟಕಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಿಗೊಂಡವು - ಪುರಪ್ಪೇಮನೆಯ ರಂಗರಿಂಗಣ ತಂಡದಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವೈದ್ಯರ ಕಥೆ ಆಧಾರಿತ 'ಗಂಡಭೇರುಂಡ' (ನಿರ್ದೇಶನ: ಮಂಜು ಕೊಡಗು), ಗಾಮೇಶ್ವರ ಯುವಕಮಂಡಳಿ, ಕುರುವಂತೆಯವರ ಕುಂ.ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರ ಕಥೆ ಆಧರಿಸಿದ 'ಕೆಂಡದ ಮಳೆ ಕರೆವಲ್ಲಿ ಉದಕವಾಗಿದ್ದವರು' (ನಿರ್ದೇಶನ: ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ ಭಟ್), ಹೆಗ್ಗೋಡು ಮಹಿಳಾಸಮಾಜದಿಂದ ಕಲ್ಲೂರು ಶಂಭು ಅನಂತ ಅವರ 'ನಗ್‌ಹೊಗೆ' (ನಿರ್ದೇಶನ: ಎಚ್.ಎಸ್. ಫಣಿಯಮ್ಮ) ಮತ್ತು ಭೀಮನಕೋಣೆಯ ಚರಕ ಬಳಗದಿಂದ ವೈದೇಹಿಯವರು ರೂಪಾಂತರಿಸಿದ 'ಕತ್ತೆ ನಗರಿ ತಲೆಕೆಟ್‌ರಾಜ' (ನಿರ್ದೇಶನ: ಗಣೇಶ ಎಂ).

ನೀನಾಸಮ್ ಬೇಸಿಗೆ ರಂಗಕಮ್ಮಟ

ಶ್ರೀ ರಘುನಂದನ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ೨೦೧೦ ಮೇ ೧೫ರಿಂದ ಜೂನ್ ೪ರವರೆಗೆ ನಡೆದ ಬೇಸಿಗೆ ರಂಗಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳ ೩೨ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡವು - 'ಭಗವದಜ್ಜುಕೀಯ' (ನಿರ್ದೇಶನ: ಮಹಾದೇವ ಹಡಪದ) ಮತ್ತು 'ಪಯಣದ ಕಥೆ' (ನಿರ್ದೇಶನ: ಮಂಜು ಕೊಡಗು).

ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರ

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦೧೦

ಕಳೆದ ೨ ದಶಕಗಳಿಂದ ನೀನಾಸಮ್ ಪ್ರತಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಲನಚಿತ್ರ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರವೂ ಅದೇ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೩ರಿಂದ ೯ರವರೆಗೆ - ಏಳುದಿನ - ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಈ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ರಂಗಭೂಮಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಚಲನಚಿತ್ರ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ವೈವಿಧ್ಯ, ಮೀಮಾಂಸೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಪರ್ಕ - ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ, ಚರ್ಚೆ, ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜತೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಶಿಬಿರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸ್ಕೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಕಿರು ಅಧಿವೇಶನದಿಂದ. ಆಮೇಲಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಸಂಗೀತ-ನೃತ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಚಲನಚಿತ್ರ ಸಹೃದಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಂವಹನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ-ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಬಿರ ನಡೆಯುವಾಗಲೂ ಆಯಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಆಯ್ದು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಬಿರ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಗಂಟೆಯಿಂದ ೧ ಗಂಟೆ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೨-೩ರಿಂದ ೬ರತನಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆ ರಂಗ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು (ತಿರುಗಾಟ ೨೦೧೦ರ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು), ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು - ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳ ಊಟೋಪಚಾರಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಶುಲ್ಕ ರೂ. ೧೫೦೦.

ಆಸಕ್ತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ

೨೦೧೦ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨೫ರೊಳಗೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಪತ್ರ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ನೀನಾಸಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರ, ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಸಾಗರ ಕರ್ನಾಟಕ ೫೭೭೪೧೭

ಮಾತುಕತೆ ೯೩

ನೀನಾಸಮ್ ಹೆಗ್ಗೋಡು (ಸಾಗರ) ಕರ್ನಾಟಕ ೫೭೭ ೪೧೭
ದೂರವಾಣಿ: ೦೮೧೮೩-೨೬೫೬೪೬

ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಸಾರದ ತ್ರೈ ಮಾಸಿಕ ಸಂಪರ್ಕಪತ್ರ
(ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮೇ-ಆಗಸ್ಟ್-ನವೆಂಬರ್)
ಸಂಪಾದಕ: ಜಸವಂತ ಚಾಧವ್

ಸಹ ಸಂಪಾದಕ: ವೆಂಕಟರಮಣ ಐತಾಳ ಬಿ. ಆರ್.

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿ: ಎಂಬತ್ತು ರೂಪಾಯಿ

ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆ: ಅಕ್ಷರ ಗಣಕ, ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಮುದ್ರಣ: ಸ್ಟ್ಯಾನ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮೇ ೨೦೧೦	ವರ್ಷ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು	ಸಂಚಿಕೆ ಎರಡು
೧.	ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡರ ಕಥೆಗಳು ಟಿ.ಪಿ. ಅಶೋಕ	ಪುಟ ೧
೨.	ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಹಿಂಸೆ ಚಿತ್ರದೊಳಗೇ ಉಂಟಲ್ಲವೆ? ಸದಾನಂದ ಮೆನೋನ್ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಅಕ್ಷರ ಕೆ.ವಿ.	ಪುಟ ೧೨
೩.	ನೀನಾಸಮ್: ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ನೋಟ	ಪುಟ ೨೫
೪.	ನೀನಾಸಮ್ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಾರ್ಚ್-ಮೇ ೨೦೧೦	ಪುಟ ೩೯

MAATHUKATHE MAY 2010 (YEAR 24 ISSUE 2)
NINASAM QUARTERLY NEWS LETTER
PUBLISHED EVERY FEB;MAY;AUG;NOV.
FOR PRIVATE CIRCULATION
Published by
NINASAM
HEGGODU (SAGARA) KARNATAKA 577 417

Second cover

ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೆಗ್ಗೋಡು (ಸಾಗರ) ಕರ್ನಾಟಕ - ೫೭೭ ೪೧೭

ಈಚಿನ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮುಖಾಂತರ (ಲೇಖನ ಸಂಕಲನ - ಅಕ್ಷರ ಕೆ.ವಿ.) Community and Culture: Selected Essays by K.V. Subbanna; edited by N. Manu Chakravarthy	ರೂ. ೧೫೦ Rs. 495
ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತು (ಬಿಮಲ್ ಕೃಷ್ಣ ಮತಿಲಾಲ್ ಅವರ 'ದಿ ವರ್ಡ್' ಎಂಡ್ ದಿ ವರ್ಲ್ಡ್' ಅನುವಾದ - ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಎ. ಹೆಗಡೆ)	ರೂ. ೧೨೦
ಮಾಧ್ಯಮ-ಮಾರ್ಗ (ಸಮಾಜ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಾಹಿತ್ಯ-ಕಲೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಚಿಂತನೆಗಳು - ಎನ್. ಮನು ಚಿತ್ರವರ್ತಿ)	ರೂ. ೩೫೦
ತಲೆಗಳಿ (ಕಾದಂಬರಿ - ವಿ.ಶಿ. ಶೀಗೇಹಳ್ಳಿ)	ರೂ. ೩೦೦
ಸ್ಮೃತಿ-ವಿಸ್ಮೃತಿ: ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ - ಎಸ್. ಎನ್. ಬಾಲಗಂಗಾಧರ)	ರೂ. ೪೧೫
ಜಾತ್ರೆ (ಸ್ಮೃತಿ ಕಥನ - ವೈದೇಹಿ)	ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ
ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು (ಕಾದಂಬರಿ - ವೈದೇಹಿ)	ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ

Third cover

ಕೆ.ವಿ.ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ನನಸಿನ ಮೊದಲ ಓದು ಮಾಲಿಕೆ	
ಹದಿನೈದು ಪುಸ್ತಕಗಳ ೩ನೆಯ ಕಂತು: ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦೦೯ ಬಿಡಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು:	ರೂ. ೯೦೦
ಪಂಪನ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನವಿಜಯ ಪ್ರವೇಶ	ರೂ. ೭೫
ನಾಗಚಂದ್ರನ ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತಪುರಾಣ ಪ್ರವೇಶ	ರೂ. ೭೫
ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಆಯ್ದ ಬರಹಗಳು	ರೂ. ೭೫
ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್ ಅವರ ಆಯ್ದ ಬರಹಗಳು	ರೂ. ೭೫
ಎ.ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಆಯ್ದ ಬರಹಗಳು	ರೂ. ೭೫
ನಾಗೇಶ ಹೆಗಡೆ ಅವರ ಆಯ್ದ ಬರಹಗಳು	ರೂ. ೭೫
ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ ಅವರ ಆಯ್ದ ಬರಹಗಳು	ರೂ. ೭೫
ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಆಯ್ದ ಬರಹಗಳು	ರೂ. ೭೫
ಅಶೀಶ್ ನಂದಿ ಅವರ ಆಯ್ದ ಬರಹಗಳು	ರೂ. ೭೫
ಕೆ.ವಿ. ತಿರುಮಲೇಶ್ ಅವರ ಆಯ್ದ ಕವಿತೆಗಳು	ರೂ. ೭೫
ಎಚ್. ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಆಯ್ದ ಕವಿತೆಗಳು	ರೂ. ೭೫
ವಿವೇಕ ಶಾನಭಾಗ ಅವರ ಆಯ್ದ ಕಥೆಗಳು	ರೂ. ೭೫
ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವೈದ್ಯ ಅವರ ಆಯ್ದ ಕಥೆಗಳು	ರೂ. ೭೫
ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ಅವರ ಆಯ್ದ ಕಥೆಗಳು	ರೂ. ೭೫
ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರ 'ಸ್ಮೀಲೋಕ'	ರೂ. ೭೫